II

(Neleģislatīvi akti)

LĒMUMI

KOMISIJAS LĒMUMS (ES) 2016/2395

(2016. gada 5. augusts)

par valsts atbalstu SA.32619 (2012/C (ex 2011/N)), ko Spānijas Karaliste izziņojusi digitālās dividendes atbrīvošanas izraisītu zaudējumu kompensācijai

(izziņots ar dokumenta numuru C(2016) 4886)

(Autentisks ir tikai teksts spāņu valodā)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 108. panta 2. punktu,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Ekonomikas zonu un jo īpaši tā 62. panta 1. punkta a) apakšpunktu,

pēc tam, kad ieinteresētās personas ir aicinātas iesniegt savas piezīmes saskaņā ar iepriekš minētajiem noteikumiem ([1]), un ņemot vērā šīs piezīmes,

tā kā:

1. PROCEDŪRA

(1) Spānijas iestādes 2011. gada 5. jūlijā paziņoja Komisijai par diviem valsts atbalsta pasākumiem. I pasākums attiecās uz subsīdijām daudzdzīvokļu ēku iemītniekiem, kam nolūkā nodrošināt to bezmaksas (*FTA*) televīzijas ([2]) kanālu uztveršanas nepārtrauktību, kas līdz šim raidīja 790–862 MHz ("800 MHz") joslā, bija jāmodernizē pašreizējā zemes ciparu televīzijas (ZCT) infrastruktūra vai jāpāriet uz citu platformu pēc savas izvēles. II pasākums paredzēja publiskajām un privātajām raidorganizācijām kompensāciju par papildu izmaksām, kas rodas saistībā ar to pienākumu vienlaicīgi pārraidīt divās frekvenču joslās digitālās dividendes atbrīvošanas procesa laikā ([3]) ("vienlaicīga apraide").

(2) Pēc sarakstes ar Spānijas iestādēm par paziņotajiem pasākumiem Komisija 2012. gada 25. aprīlī pieņēma lēmumu ([4]) necelt iebildumus attiecībā uz I pasākumu un sākt oficiālu izmeklēšanas procedūru, kas paredzēta Līguma par Eiropas Savienības darbību ("Līgums") 108. panta 2. punktā, attiecībā uz II pasākumu gan saistībā ar publiskām, gan privātām raidorganizācijām. Komisijas lēmumu uzsākt šo procedūru ("lēmums par procedūras uzsākšanu") publicēja 2012. gada 19. jūlijā *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* ([5]). Komisija aicināja ieinteresētās puses iesniegt savas piezīmes par minēto pasākumu.

([1]) Komisijas 2012. gada 25. aprīļa Lēmums 2012/C 213/03 (OV C 213, 19.7.2012., 41. lpp.).
([2]) Bezmaksas televīzija (*FTA*) ietver televīzijas un radio pakalpojumus, kas tiek raidīti skaidrā, (nešifrētā) veidā, ļaujot ikvienai personai, kam ir pienācīga uztvērējiekārta, uztvert signālu un vērot saturu vai klausīties tajā bez vajadzības to abonēt, kā arī bez citām pastāvīgām izmaksām vai vienreizējas maksas (t. i., programmaksas). Tradicionālajā nozīmē tie ir pastāvīgi zemes radiosignāli, kurus uztver ar antenas palīdzību.
([3]) Atbilst 800 MHz joslai.
([4]) C(2012) 2533 final.
([5]) Skatīt 1. zemsvītras piezīmi.

(3) Spānijas iestādes sniedza savas piezīmes par lēmumu par procedūras uzsākšanu 2012. gada 29. jūnija, 2012. gada 12. decembra un 2013. gada 6. jūnija vēstulēs. Turklāt bija organizētas arī divas telekonferences ar Spānijas iestādēm: pirmā telekonference notika 2013. gada 24. jūnijā, bet otrā – 2014. gada 3. jūnijā. Papildus notika trīs sanāksmes ar šīm iestādēm: pirmā sanāksme notika 2014. gada jūnijā, otrā – 2014. gada decembrī un trešā – 2015. gada martā.

(4) Komisija saņēma piezīmes arī no korporācijas *Abertis Telecom* ([6]) (*Abertis*) 2012. gada 7. augusta vēstulē, no *Sociedad Gestora de Televisión NET TV* (*NET TV*) 2012. gada 14. augusta vēstulē, no *Broadcast Networks Europe* (*BNE*) 2012. gada 17. augusta vēstulē, no Eiropas Raidorganizāciju savienības (*EBU*) 2012. gada 20. augusta un 2013. gada 21. jūnija vēstulēs un, visbeidzot, no Globālā satelītsakaru pakalpojumu sniedzēja *SES Astra* (*Astra*) 2012. gada 19. augusta un 2012. gada 30. oktobra vēstulēs. Izmeklēšanas gaitā notika vairākas telekonferences un sanāksmes: Komisijas un *EBU* – 2013. gada jūnijā un decembrī un 2014. gada jūnijā un decembrī, un Komisijas un *Astra* – 2013. gada jūnijā, jūlijā un decembrī un 2014. gada aprīlī un novembrī. Spānijas iestādes sniedza komentārus par *Astra* piezīmēm 2012. gada 12. decembrī.

(5) Spānijas iestādes 2014. gada 3. septembrī atsauca paziņojumu par kompensācijām publiskajām raidorganizācijām (bet ne privātajām raidorganizācijām) par papildu izmaksām, kas tām radušās vienlaicīgas apraides dēļ. Tās ir informējušas Komisiju, ka tika izdots Karaļa Dekrēts 677/2014 par tiešo subsīdiju piešķiršanu publiskajām raidorganizācijām, lai segtu minētās kompensācijas, pamatojoties uz vispārējas tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojumu koncepciju (*SGEI*). Dekrēts bija publicēts Spānijas *Oficiālajā Vēstnesī* ([7]) 2014. gada 6. augustā ([8]).

(6) Spānijas iestādes nav iesniegušas nekādus turpmākus paziņojumus par II pasākuma labojumiem.

(7) Ņemot vērā, ka to II pasākuma daļu, kas attiecas uz publiskajām raidorganizācijām, Spānijas iestādes 2014. gada septembrī atsauca, oficiālās izmeklēšanas procedūra attiecībā uz šo II pasākuma daļu ir palikusi bez izmeklēšanas priekšmeta. Tāpēc Komisija ir nolēmusi slēgt oficiālo izmeklēšanas procedūru par šo II pasākuma daļu. Šis lēmums attiecas tikai uz paziņoto kompensāciju privātajām raidorganizācijām par vienlaicīgas apraides izmaksām ("pasākums").

2. **PASĀKUMA APRAKSTS**

2.1. **Konteksts**

(8) Labuma gūšana no digitālās dividendes, izmantojot bezvadu platjoslu, lai nodrošinātu visu teritoriju pārklājumu, tostarp attālu un lauku reģionu pārklājumu, ir svarīgs Digitālās programmas Eiropai mērķis ([9]) un tādējādi stratēģijas "Eiropa 2020" sastāvdaļa ([10]). Lai izveidotu bezvadu tīklus, mobilo sakaru operatoriem savu signālu pārraidīšanai ir vajadzīgas zemas radiofrekvences. Ja dalībvalstīs šīs frekvences aizņem zemes TV tīkli, zemes raidorganizācijām ir jāpāriet vai nu uz citu apraides platformu (platjoslas, kabeļu vai satelītu), vai uz citu (neizmantotu) frekvenci pieejamajā spektrā, kas ir piemērots šim nolūkam. Komisija 2009. gadā ieteica dalībvalstīm nodrošināt, lai visi zemes televīzijas apraides pakalpojumi pārtrauktu lietot analogo pārraides tehnoloģiju un atbalstītu reglamentējošus centienus, kuru mērķis ir padarīt vērtīgo 800 MHz frekvences joslu pieejamu elektronisko sakaru pakalpojumiem. Šo procesu sauc par digitālās dividendes atbrīvošanu ([11]), un tas attiecas tikai uz zemes televīzijas apraides pakalpojumiem.

(9) Digitālās dividendes atbrīvošana rada zemes televīzijas raidorganizācijām pārejas izmaksas, kas ietver izmaksas par signāla vienlaicīgu apraidi gan vecajās, gan jaunajās frekvences joslās ([12]).

([6]) *Abertis Telecom S.A.*, pašlaik *Cellnex Telecom, S.A.*

([7]) *Boletín Oficial del Estado*.

([8]) Real Decreto 677/2014, de 1 de agosto, por el que se regula la concesión directa de subvenciones a prestadores del servicio público de comunicación audiovisual televisiva de ámbito estatal e autonómico, destinadas a compensar los costes derivados de la emisión simultánea y transitoria de sus canales de televisión durante el proceso de liberación de la banda de frecuencias 790–862 MHz.

([9]) Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai. COM (2010) 245 galīgā redakcija/2.

([10]) "Eiropa 2020" – stratēģija gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei. COM(2010) 2020.

([11]) Komisijas 2009. gada 28. oktobra Ieteikums 2009/848/EK par digitālās dividendes atbrīvošanas veicināšanu Eiropas Savienībā (OV L 308, 24.11.2009., 24. lpp.). Praktiskie šā procesa īstenošanas risinājumi ir atstāti dalībvalstu ziņā. Komisijas uzdevums ir nodrošināt, lai šis process noris raiti un saskaņā ar ES tiesību aktiem valsts atbalsta jomā, jo īpaši saskaņā ar tehnoloģiju neitralitātes principu.

([12]) Vairākas dalībvalstis apraides digitalizācijas ("digitālā pāreja") kontekstā ir sniegušas raidorganizācijām valsts atbalstu. Jo īpaši to piešķīra tādēļ, lai palīdzētu sociāli nelabvēlīgām mājsaimniecībām iegādāties jaunus dekoderus. Ja būtu ievēroti tehnoloģiju neitralitātes, vajadzības un proporcionalitātes principi, šādi pasākumi būtu apstiprināti.

2.2. **Eiropas politika attiecībā uz digitālās dividendes atbrīvošanu**

(10) Pēdējos gados apraides nozarē digitālo tehnoloģiju ieviešanas rezultātā ir notikušas lielas pārmaiņas. Salīdzinājumā ar analogo televīziju ciparu televīzijas pārraide ļauj labāk izmantot frekvenču spektru, kas ir ierobežots resurss, un nodrošina vairāk TV kanālu. Komisijas 2003. gada paziņojumā par pāreju no analogās uz digitālo apraidi ([13]) bija uzsvērts labums, ko dod pāreja uz digitālu apraidi, un ar to tika sāktas debates par ES politiku attiecībā uz tādiem jautājumiem kā, piemēram, radiofrekvenču apjoms, kas jāatbrīvo, un tā turpmākais izmantojums.

(11) Pārejot no analogās uz digitālo apraidi, atbrīvojās daļa no radiofrekvences ("RF") spektra, kuru līdz tam laikam izmantoja TV apraidēm. Tas bija iespējams tāpēc, ka digitālās tehnoloģijas ir efektīvākas nekā analogās. Spektra atbrīvotā daļa, kas radās šā uzlabojuma rezultātā, ir nosaukta par "digitālo dividendi".

(12) Starptautiskie nolīgumi, kā, piemēram, tie, kas tika noslēgti Starptautiskās Telesakaru savienības (*ITU*) reģionālajā radiosakaru konferencē (*RRC-06*) 2006. gada jūnijā un *ITU* Pasaules radiosakaru konferencē (*WRC-07*) 2007. gada novembrī, par 800 MHz joslas primāru piešķīrumu mobilajiem pakalpojumiem papildus apraides un fiksētajiem pakalpojumiem ([14]). Tomēr, pamatojoties uz iepriekšējiem šo frekvenču piešķīrumiem apraides pakalpojumiem laikā, kad notika pārejas no analogās uz digitālo tehnoloģiju sākotnējā plānošana, dažas dalībvalstis, piemēram, Spānija, neapsvēra iespēju izmantot atbrīvoto 800 MHz spektru citiem pakalpojumiem, nevis zemes apraidei.

(13) Ņemot vērā pieaugošo pieprasījumu pēc RF spektra un efektīvākām tehnoloģijām visā pasaulē, 2007. gada beigās Komisija pētīja iespējas un milzīgo komerciālo, inovāciju un izaugsmes potenciālu, ko digitālā dividende varēja piedāvāt, ja to izmantotu uzlabotiem elektronisko sakaru pakalpojumiem. Komisija secināja, ka pilnīgai digitālās dividendes priekšrocību izmantošanai ir nepieciešams, lai dalībvalstis vienlaicīgi visīsākajā laikā piešķir attiecīgo spektru elektronisko sakaru pakalpojumiem ([15]).

(14) Komisija 2009. gada paziņojumā "Kā pārvērst digitālo dividendi sociālajā labumā un ekonomikas izaugsmē" ([16]) ieteica dalībvalstīm pārtraukt izmantot 800 MHz joslu lieljaudas apraides pakalpojumiem un līdz konkrētam datumam pilnā mērā īstenot ES tehniskās harmonizēšanas lēmumu, par ko ir panākta vienošanās ES līmenī.

(15) Visbeidzot, Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumā Nr. 243/2012/ES ([17]), ar ko izveido radiofrekvenču spektra daudzgadu politikas programmu, ir pieprasīts, lai visas dalībvalstis piešķir 800 MHz joslu elektroniskajiem sakariem līdz 2013. gada 1. janvārim ([18]). Ar šo lēmumu Komisija tiek pilnvarota līdz 2015. gada 31. decembrim piešķirt īpašu atkāpi valstu ārkārtas vai vietējo apstākļu, vai pārrobežu frekvenču koordinācijas problēmu gadījumā ([19]).

([13]) Komisijas paziņojums Padomei, Eiropas Parlamentam, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai par pāreju no analogās uz digitālo apraidi (pāreja uz digitālo apraidi un analogās apraides atslēgšana). COM(2003) 541 final.

([14]) Primārais piešķīrums mobilajiem pakalpojumiem papildus apraižu un fiksētajiem pakalpojumiem bija paredzēts no 2015. gada vai pat agrāk, un vajadzības gadījumā tas bija tehniskā ziņā jākoordinē ar citām valstīm.

([15]) Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu Komitejai – Pilnīga digitālo dividenžu priekšrocību izmantošana Eiropā: vienota pieeja digitālās pārslēgšanās atbrīvota radiofrekvenču spektra izmatojumam. COM(2007) 700 galīgā redakcija.

([16]) Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai – Kā pārvērst digitālo dividendi sociālajā labumā un ekonomikas izaugsmē. COM(2009) 586 galīgā redakcija.

([17]) Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 14. marta Lēmums Nr. 243/2012/ES, ar ko izveido radiofrekvenču spektra daudzgadu politikas programmu (OV L 81, 21.3.2012., 7. lpp.).

([18]) Komisijas 2010. gada 6. maija Lēmums 2010/267/ES par harmonizētiem tehniskajiem lietošanas nosacījumiem 790–862 MHz frekvenču joslā tādām zemes sistēmām, kas spēj nodrošināt elektronisko sakaru pakalpojumus Eiropas Savienībā (OV L 117, 11.5.2010., 95. lpp.).

([19]) Īpašu atkāpju piešķiršana ir paredzēta lēmuma 6. panta 4. punktā. Paziņojumā par pasākumiem Spānija paļāvās uz šo izņēmumu un centās pierādīt, ka uz to attiecas īpašā atkāpe grūtību dēļ, kas tai radušās, atbrīvojot spektru: jo īpaši tādēļ, ka tai ir vairāk nekā 1 300 plānotu TV kanālu (valsts, reģionālajā un vietējā līmenī), tādēļ, ka Spānijas sarežģītās orogrāfijas dēļ ir nepieciešama vērienīga spektra plānošana, tādēļ, ka Spānijai ir jāveic starptautiska koordinācija ar Eiropas un Ziemeļāfrikas kaimiņvalstīm utt. Saskaņā ar rūpniecības, enerģētikas un tūrisma ministra 2012. gada 13. marta paziņojumu Spānija apsvēra iespēju atbrīvot digitālo dividendi vienu gadu ātrāk, nekā paredzēts paziņojumā – līdz 2013. gada beigām. Faktiski digitālā dividende Spānijā tika atbrīvota 2015. gada 31. martā.

2.3. **Digitālās dividendes attīstība Spānijā**

(16) Spānija pabeidza pāreju uz ZCT 2010. gada 3. aprīlī, kad tika pārtrauktas analogās apraides. Ņemot vērā to, ka juridiskais pamats pārejai no analogās uz digitālo zemes apraidi – ZCT Valsts tehniskais plāns (*NTP*) ([20]) – tika pieņemts jau 2005. gadā, tajā laikā nebija plānots izmantot spektru (ko *ITU* piešķir zemes TV) citiem nolūkiem. Šim faktam bija divējādas sekas:

— viss spektrs, kas tika atbrīvots pēc analogās apraides atslēgšanas, 2005. gadā tika rezervēts vienīgi zemes televīzijas pakalpojumiem, lai palielinātu pieejamo kanālu skaitu,

— tajā pašā gadā Spānijas valdība nolēma izmantot šo joslu pirmo ZCT raidītāju izvēršanai, lai veicinātu jauno digitālo zemes tehnoloģiju ieviešanu bez vajadzības iepriekš atbrīvot spektru.

(17) *NTP* un turpmākajos reglamentējošajos pasākumos Spānijas teritorija tika sadalīta trijās zonās:

a) I zona – aptver 96 % no Spānijas iedzīvotājiem, un šajā zonā raidorganizācijas pašas sedza pārejas izmaksas. Šajā zonā pāreja bija obligāta plašā pārklājuma pienākuma dēļ, kas bija noteikts raidorganizāciju licencēs, turklāt neparedzot nekādu valsts atbalstu. Raidorganizāciju pašu un/vai platformu operatoru ziņā bija atstāts jautājums, vai ieguldīt līdzekļus tīklu digitalizācijā;

b) II zona – aptver aptuveni 2,5 % no Spānijas iedzīvotājiem mazāk urbanizētās un attālās teritorijās, kurās raidorganizācijām nebija nekādas komerciālas intereses sniegt modernizētus pakalpojumus. Tā kā raidorganizācijas atteicās finansiāli piedalīties pārraides centru modernizēšanā, kas bija nepieciešama, lai pārraidītu signālus, valsts finansēja pārklājuma paplašināšanu ([21]);

c) III zona – aptver pārējo Spānijas iedzīvotāju daļu un teritoriju, kur topogrāfijas dēļ nav iespējams sniegt TV pakalpojumus, izmantojot zemes platformu, un tāpēc to dara, izmantojot satelītu.

(18) Digitālā pāreja radīja arī dažas izmaksas skatītājiem. Atsevišķām mājsaimniecībām, kas atradās I un II zonā, bija jāmaksā par dekoderu iekārtām, lai pielāgotu savus televizorus ZCT. Daudzdzīvokļu ēku iemītniekiem bija jāmaksā papildus par savas uztveršanas infrastruktūras pielāgošanu digitālajam signālam. III zonas iedzīvotājiem bija savukārt jāiegādājas satelītu uztveršanas iekārtas, kuras dažos gadījumos daļēji vai pilnīgi finansēja reģionālās vai vietējās pašvaldības ([22]).

(19) Vairāk nekā divus gadus pēc *NTP* apstiprināšanas – 2007. gada novembrī – *ITU* nolēma primāri piešķirt 800 MHz joslu elektronisko sakaru pakalpojumiem. Tajā laikā ZCT 800 MHz joslas pārklājums Spānijā bija sasniedzis jau aptuveni 80 % līdz 90 % iedzīvotāju.

(20) Spānija 2009. gada maijā nolēma, ka tā atvēlēs 800 MHz joslu elektroniskajiem sakariem. Šis paziņojums tika tiesiski atbalstīts ar Aktu par ilgtspējīgu ekonomiku ([23]). Ar šo aktu tiek paredzēts, ka 800 MHz frekvenču josla saskaņā ar ES harmonizētu lietojumu tiek galvenokārt izmantota uzlabotu elektronisko sakaru pakalpojumu sniegšanai ([24]). Ar Akta par ilgtspējīgu ekonomiku 51. pantu tiek noteiktas gan publisko, gan privāto raidorganizāciju tiesības uz visu izmaksu finansiālu kompensāciju saistībā ar spektra pārdali, kas vajadzīga 800 MHz frekvenču joslas atbrīvošanai, jo īpaši uz vienlaicīgas raidīšanas izmaksu kompensāciju ([25]). Šis valsts tiesību akta noteikums ir minētā pasākuma juridiskais pamats.

([20]) *Real Decreto 944/2005, de 29 de julio, por el que se aprueba el Plan técnico nacional de la televisión digital terrestre*.

([21]) Pasākumi, kurus īstenoja Spānijas iestādes, lai paplašinātu ZCT pārklājumu II zonā, tika novērtēti divos Komisijas lēmumos: Komisijas 2013. gada 19. jūnija Lēmumā par valsts atbalstu, ko Spānijas Karaliste īstenojusi zemes ciparu televīzijas (ZCT) ieviešanai attālās un mazāk urbanizētās teritorijās ārpus Kastīlijas–Lamančas (SA.28599) un Komisijas 2014. gada 1. oktobra Lēmumā par valsts atbalstu, ko Kastīlijas–Lamančas iestādes īstenojušas zemes ciparu televīzijas ieviešanai attālās un mazāk urbanizētās teritorijās Kastīlijā–Lamančā (SA.27408).

([22]) Skatīt, piemēram, Komisijas 2012. gada 8. februāra lēmumu lietā *Captación de television digital en Cantabria*.

([23]) *Ley 2/2011, de 4 de marzo, de Economía Sostenible*.

([24]) Skatīt 17. un 18. zemsvītras piezīmi.

([25]) Akta par ilgtspējīgu ekonomiku 51. pantā ir teikts, ka: "Spektra izmantošanas pārdales izmaksas, kas vajadzīgas 790–862 MHz frekvenču joslas atbrīvošanai, sedz administrācija (…)."

(21) Ņemot vērā to, ka 800 MHz joslu ZCT raidorganizācijas izmantoja laikā, kad tā tika pielāgota elektronisko sakaru pakalpojumiem ([26]), bija nepieciešams pārcelt šīs raidorganizācijas no kanāliem, ko tās tajā laikā izmantoja, uz citiem kanāliem, kas atradās 694–790 MHz ("700 MHz") joslā. Šo procesu paredzēja Karaļa Dekrēts 365/2010 ([27]), kas reglamentēja ZCT programmu bloka piešķiršanu pēc analogās apraides atslēgšanas.

(22) Karaļa Dekrētā 365/2010 ir paredzēta piecu programmu bloku nodrošināšana ([28]), lai aizvietotu tos programmu blokus, kurus lieto 800 MHz joslā. Šī pāreja radīja šādas grūtības:

— pārejas perioda nodrošināšana, kura laikā bija jāpārraida digitālais TV signāls vienlaicīgi 800 MHz un 700 MHz joslās, jo nebija iespējams nekavējoties pāriet uz jaunajiem programmu blokiem,

— jaunie programmu bloki atbilst RF kanāliem, kas iepriekš netika izmantoti ZCT pārraidēm. Tāpēc vairākumā daudzdzīvokļu ēku TV signālu uztverošā infrastruktūra bija jāpielāgo jaunajai situācijai.

(23) Karaļa Dekrētā 365/2010 bija noteikts, ka apraides kanāliem būs jāpāriet uz citām frekvencēm zem 790 MHz līdz 2014. gada beigām. Tas uzlika raidorganizācijām arī pienākumu vienlaicīgi pārraidīt abās frekvenču joslās līdz galīgajai programmu bloku piešķiršanai 700 MHz joslā.

(24) Spānija 2011. gadā nolēma izsolīt 800 MHz joslu telesakaru operatoriem ([29]). Telesakaru operatori, kuriem bija piešķirtas jaunās frekvences, maksāja par tām līdz 2012. gada jūnijam un apņēmās sasniegt pārklājumu (izmantojot jebkādas tehnoloģijas vai citu frekvences joslu), kas līdz 2020. gadam vismaz 90 % iedzīvotāju vienību no mazāk par 5 000 iedzīvotāju nodrošinātu piekļuvi ar ātrumu 30 Mb/s (megabitu sekundē) vai lielāku.

(25) Spānijas iestādes bija novērtējušas, ka pasākums varētu ilgt no 6 līdz 24 mēnešiem atkarībā no teritorijas I zonā, bet ka to vajadzētu pabeigt ne vēlāk par 2014. gada 31. decembri ([30]). Pasākuma kopējais budžets bija aprēķināts EUR 100–200 miljonu apmērā ([31]). Kompensācija nedrīkstēja pārsniegt 100 % no izmaksām, kas raidorganizācijām bija jāsedz vienlaicīgas apraides pienākuma dēļ.

2.4. **Tirgus apraksts**

(26) Pasākums attiecas uz apraides nozari, kurā ir divas galvenās dalībnieku grupas un katra no tām darbojas citādā apraides pakalpojumu produktu ķēdes līmenī: i) TV kanālu raidorganizācijas un ii) platformu operatori.

(27) "Raidorganizācijas" ir TV kanālu redaktori. Tās iegādājas vai uz vietas sagatavo TV saturu un to nodod kanāliem, kurus dara pieejamus sabiedrībai, izmantojot dažādas platformas, (t. i., satelītu, ZCT, kabeļu, IPTV (interneta protokola TV) ([32])). Turklāt papildus ZCT apraidēm raidorganizācijas var nodrošināt raidījumus programmmaksas vai bezmaksas kanālos, izmantojot citas platformas, piemēram *Movistar+* satelīta.

(28) Apraidi valsts, reģionālajos un vietējos bezmaksas kanālos, ko publiskās raidorganizācijas (valsts līmenī *RTVE*) nodrošina skatītājiem bez maksas, likumdevējs ir kvalificējis kā sabiedrisku pakalpojumu ([33]). Toties privātu raidorganizāciju bezmaksas kanālu pakalpojumu sniegšana nav kvalificēta kā sabiedrisks pakalpojums ([34]). Privātajām raidorganizācijām tika piešķirtas licences par apraidēm atvēlētajās frekvencēs, kuru derīguma termiņš beidzas agrākais 2025. gadā.

([26]) Spānijā 800 MHz joslas frekvences raidorganizācijas faktiski izmantoja līdz 2015. gada 31. martam.

([27]) *Real Decreto 365/2010, de 26 de marzo, por el que se regula la asignación de los múltiples de la Televisión Digital Terrestre tras el cese de las emisiones de televisión terrestre con tecnología analógica*.

([28]) Programmu bloks (multiplekss) ir signāls, ko rada citu signālu apkopojums, lai uzlabotu signālu nosūtīšanu un apraidi. Tajā laikā bija pavisam astoņi valsts pārklājuma programmu bloki (divi publiskajai TV un seši privātajai TV).

([29]) *Real Decreto 458/2011, de 1 de abril, sobre actuaciones en materia de espectro radioeléctrico para el desarrollo de la sociedad digital*.

([30]) Karaļa Dekrētā 365/2010 par pēdējo datumu 800 MHz joslas atbrīvošanai telesakaru operatoru labā bija noteikts 2014. gada 31. decembris. Kavēšanās dēļ, pielāgojot mājsaimniecības frekvenču maiņai, digitālā dividende Spānijā tika atbrīvota tikai 2015. gada 31. martā.

([31]) Sākotnējais publisko un privāto raidorganizāciju novērtējums.

([32]) Interneta protokola televīzija.

([33]) Papildu informāciju skatīt lēmumā uzsākt procedūru.

([34]) Valsts licence ietver frekvences piešķīrumu zemes apraidei. Valsts privātās raidorganizācijas ir *Atresmedia* (*Antena 3+La Sexta*), *Mediaset España* (*Telecinco+Cuatro*), *Veo TV* un *Net TV*. Bez valsts mēroga privātajām raidorganizācijām ir arī vēl vairākas reģionālās un vietējās privātās raidorganizācijas.

(29) Lai nodrošinātu to, ka iedzīvotāji gūst faktisku labumu no televīzijas pakalpojumiem, Spānijas tiesību aktos gan publiskajām, gan privātajām raidorganizācijām ir uzlikts pienākums nodrošināt minimālo pārklājumu, izmantojot zemes tīklu. Šis pārklājuma pienākums ir saistīts ar sabiedriskā pakalpojuma uzdevumu, kas uzticēts publiskajām raidorganizācijām, par ko liecina licences, kas tām izsniegtas. Publisko raidorganizāciju pārklājumam ir jāaptver vismaz 98 % no Spānijas iedzīvotājiem, bet privātajām raidorganizācijām ir jāaptver vismaz 96 % no iedzīvotājiem.

(30) "Platformu operatori" ir privāti vai publiski vadītas struktūrvienības, kas pārvalda tehnoloģisko infrastruktūru, kura ir vajadzīga, lai nosūtītu un pārraidītu iedzīvotājiem kanālus, ko sagatavojušas raidorganizācijas. Vēsturiski vienīgā pieejamā platforma bija analogā zemes apraides platforma. Tehnoloģijai attīstoties, tirgū ir kļuvušas pieejamas vairākas platformas, un pašlaik Spānijā ir četras apraides platformas:

i) zemes, kas līdz digitālās dividendes atbrīvošanai izplatīja 800 MHz joslā aptuveni 30 valsts un vairākus reģionālos un vietējos bezmaksas kanālus, kā arī divus maksas TV kanālus;

ii) satelītu, kas izplatīja kanālus nevis ZCT, bet citā radiofrekvences joslā ([35]), kur ir pieejami vairāki piedāvājumi (tostarp bezmaksas un maksas TV kanāli);

iii) kabeļu, kas izplata dažādu TV kanālu abonementus (tostarp vairākumu bezmaksas kanālu, kas pieejami, izmantojot ZCT;

iv) interneta protokola TV, ko var piedāvāt, izmantojot *FTTH* un *XDSL* platjoslas savienojumu ar TV signāla pārraides ātrumu vismaz 8 Mb/s. Tas nodrošina apraidi TV abonentkanāliem, tostarp vairākumam bezmaksas kanālu, kas ir pieejami, izmantojot ZCT.

(31) ZCT ir vadošā platforma Spānijā, un tā ir galvenā bezmaksas televīzijas izplatītāja. Zemes apraides tīkls sastāv no signāla nosūtīšanas infrastruktūras un apraides centriem (kas savukārt sastāv no torņiem, raidītājiem utt.). Apraides centri pieder valsts un reģionālo platformu operatoriem un valsts iestādēm (pilsētu domēm un reģionālajām pašvaldībām). Tehnisku ierobežojumu dēļ zemes TV sasniedz ne visus Spānijas iedzīvotājus (piemēram, daži mazapdzīvoti un kalnaini apgabali nesaņem signālu – III zona). Tomēr, pateicoties pārklājuma pienākumam, kas ar likumu uzlikts raidorganizācijām (I zona), un publiskajam finansējumam, kas piešķirts ZCT tīkla paplašināšanai attālās un mazāk urbanizētās teritorijās (II zona), ZCT pārklājums ir sasniedzis 98,85 % iedzīvotāju ([36]). Pārējos 1,15 % Spānijas iedzīvotāju apkalpo satelītu TV. Saskaņā ar *Astra* viedokli vienīgā platforma, kas ir tehniski spējīga izplatīt signālu visiem Spānijas iedzīvotājiem, ir satelītu TV ([37]).

(32) Attiecībā uz citām platformām Spānijas elektroniskos sakarus regulējošo iestāžu ([38]) (*CMT*) pieejamie dati liecina, ka jau izvietotais kabeļtelevīzijas tīkls varētu sasniegt tikai nedaudz vairāk par 20 % iedzīvotāju un ka jau izvietotais platjoslas tīkls (izmantojot *FTTH* un *XDSL*) varētu piedāvāt interneta protokola TV pakalpojumus 16,5 % iedzīvotāju ([39]).

(33) ZCT signālu nosūtīšanas un izplatīšanas pakalpojumus sniedz platformu operatori ([40]), no kuriem galvenā ir daudzprofilu korporācija *Abertis* ([41]).

([35]) ZCT raidorganizācijas izmanto sevišķi augstu frekvenču (*UHF*) joslu, bet satelītu operatori pārraida TV signālus superaugstā frekvenču (*SHF*) joslā.

([36]) 93,5 % iedzīvotāju izmanto zemes platformu, lai skatītos TV pārraides. Pārējie 5,35 % iedzīvotāju izvēlas piekļūt televīzijas pakalpojumiem, izmantojot citas platformas.

([37]) Satelītu platforma sastāv no zemes stacijas, satelīta un – uztvērēja līmenī – satelītantenas un dekodera. Lai paplašinātu satelīta pārklājumu reģionā, minētais zemes aprīkojums ir jāuzstāda klienta telpās.

([38]) *Comisión del Mercado de Telecomunicaciones*.

([39]) Spānijā 2010. gadā bija 855 584 mājsaimniecības, kas bija noslēgušas līgumu ar interneta protokola TV, un 1 586 573 mājsaimniecības abonēja kabeļtelevīziju. Kopējais Spānijas iedzīvotāju skaits bija 47 021 031. Lai iegūtu sīkākus datus, skatīt *CMT* ikgadējo ziņojumu adresē: http://informeanual.cmt.es/.

([40]) Citi ZCT reģionālā līmeņa platformu operatori ir *Itelazpi*, *Nasertic* un *TelecomCLM*.

([41]) Kā konstatēts lēmuma par procedūras uzsākšanu 25. apsvērumā, Spānijas konkurences iestāde (*Comisión Nacional de los Mercados y la Competencia, CNMC*) uzskatīja, ka *Abertis* ir ļaunprātīgi izmantojis savu dominējošo stāvokli ZCT izplatīšanas tirgos un ar tiem saistītajos signāla nosūtīšanas pakalpojumu mazumtirdzniecības tirgos (*CNMC Expediente S/0207/09 Transporte de Televisión*). *Abertis* ir pienākums atļaut piekļuvi savam ZCT signālu apraides tīklam, jo tas ir līdzeklis, kuru nav iespējams kopēt un kurš ir svarīgs ZCT signālu nosūtīšanas un apraides pakalpojumu nodrošināšanai. *Abertis* sniedz arī šos ZCT signāla nosūtīšanas un apraides pakalpojumus raidorganizācijām, un šajā ziņā tam ir dominējošs stāvoklis. Pēc sīkas *Abertis* izmaksu un ieņēmumu analīzes *CNMC* konstatēja, ka, ņemot vērā cenas, par kurām uzņēmums sniedz piekļuves pakalpojumus saviem centriem, un noteikumus, par kuriem tas ir vienojies ar klientiem mazumtirdzniecības tirgū, konkurentiem, kas ir tikpat prasmīgi kā *Abertis*, nav cerību izdzīvot ZCT signāla nosūtīšanas un apraides tirgos.

(34) Aptuveni 10,8 % Spānijas iedzīvotāju ([42]) abonē maksas TV. Vairākums bezmaksas kanālu, kas pieejami ZCT, arī tiek apraidīti (par brīvu vai kā daļa no maksas paketes), izmantojot alternatīvas platformas. Otrā dominējošā platforma maksas televīzijā ir satelīta platforma ([43]), kurai ir divi galvenie platformu operatori – *Hispasat* un *Astra*.

2.5. **Privātu (komerciālu) raidorganizāciju tiesiskais regulējums Spānijā**

(35) To privāto raidorganizāciju tiesības un pienākumi, kas raida, izmantojot zemes platformu, ir izklāstītas virknē tiesību aktu, kuros paredzētas koncesijas, kas tām piešķirtas par televīzijas pakalpojumu nodrošināšanu, attiecīga to pārreģistrācija un turpmākās licences. Privātās raidorganizācijas, kas vēlējās izmantot deficīta frekvences, pēc iestāžu organizēta konkursa vispirms saņēma koncesijas. Lai piedalītos konkursā par koncesijām, tām bija jāiesniedz piedāvājumi, jāizpilda noteikumi, kas bija norādīti aicinājumā iesniegt piedāvājumu ([44]). Raidorganizācijām tad tika piešķirtas tiesības apraidīt savus kanālus zemes tīkla frekvencēs, kura jauda ir ierobežota, un tāpēc tā jāregulē valstij. Koncesijas tika pārreģistrētas 2010. gadā, pārveidojot tās licencēs, kuru derīguma termiņš beigsies ne ātrāk par 2025. gadu ([45]). Valstij licenču derīguma termiņš ir saistošs, un tā var licences atzīt par spēkā neesošām tikai tad, ja raidorganizācijas nepilda savas saistības ([46]). Raidorganizācijas var atdot savas licences atpakaļ, ja tās nespēj izpildīt savas saistības.

(36) Privātajām raidorganizācijām ir pienākums sniegt pakalpojumus zemes tīklā obligātam iedzīvotāju skaitam, kas *NTP* ir noteikts 96 % apmērā. Karaļa Dekrētā 365/2010 ir noteikums, ka digitālās dividendes atbrīvošanas kontekstā raidorganizācijām ir pienākums sniegt vienlaicīgu apraidi abās frekvencēs, līdz tiks pabeigta jauno programmu bloku piešķiršana ([47]).

(37) Sākotnējās koncesijas, kuras piešķīra privātajām raidorganizācijām par televīzijas pakalpojumu sniegšanu, attiecīgā to pārreģistrēšana un turpmākās licences neietvēra nekādu atsauci uz kompensācijas tiesībām par spektra pārslēgšanas vai pārdales izmaksām. Turklāt *NTP* bija noteikts, ka iestādes var ieviest īpašus apraides nosacījumus, kas nav paredzēti koncesijās, un vajadzības gadījumā atkarībā no tirgus apstākļiem vai tehnoloģiju attīstības mainīt apraides režīmu ([48]). Šādā gadījumā NTP privātajām raidorganizācijām neparedzēja kompensācijas tiesības.

3. **OFICIĀLĀ IZMEKLĒŠANAS PROCEDŪRA**

3.1. **Procedūras sākšanas pamatojums**

(38) Lēmumā par procedūras uzsākšanu Komisija konstatēja, pirmkārt, ka pasākums, šķiet, atbilst Līguma 107. panta 1. punktā minētajiem kritērijiem un tāpēc to varētu uzskatīt par valsts atbalstu šā noteikuma izpratnē.

(39) Saskaņā ar lēmumu par procedūras uzsākšanu pasākuma tiešās labuma guvējas ir gan publiskās, gan privātās ZCT raidorganizācijas.

([42]) *"Otro indicador de esta tendencia fue el aumento en más de un millón del número de abonados a la televisión de pago, que por primera vez superó los 5 millones de clientes." CNMC Informe Económico Sectorial de las Telecomunicaciones y el Audiovisual 2015*, 3. lpp.

([43]) Maksas TV platformu skatītāju sadalījums 2014. gadā bija šāds: interneta protokola TV – 38,8 %, satelīta TV – 30,2 %, kabeļtelevīzija – 23,7 % un ZCT – 4,5 %. Avots: http://data.cnmc.es/datagraph/jsp/inf_anual.jsp.

([44]) *Resolución de 25 de enero de 1989, de la Secretaria general de Comunicaciones, por la que se publica el acuerdo por el que se aprueba el pliego de bases del concurso para la adjudicación del servicio público de televisión, en gestión indirecta, y se dispone la convocatoria del correspondiente concurso público; Titulo III, derechos y obligaciones de los concesionarios*.

([45]) *Ley 7/2010, de 31 de marzo, General de la Comunicación Audiovisual* nodrošināja juridisko pamatu tā dokumenta nosaukuma maiņai, ar kuru tika piešķirtas tiesības sniegt audiovizuālos pakalpojumus. Spēkā esošās koncesijas tika pārveidotas par licencēm, pamatojoties uz individuālu vienošanos ar attiecīgajām raidorganizācijām – skatīt 2010. gada 11. jūlija vienošanos ar *Antena 3, Telecinco, La Sexta* un *Veo* un 2010. gada 28. maija vienošanos ar *Sogecable*.

([46]) Piemēram, ja raidorganizācijas pārtrauc apraidi uz 15 dienām vai ilgāk.

([47]) Spānijas iestādes 2016. gada 11. februārī informēja Komisiju, ka privāto raidorganizāciju vienlaicīgas apraides pienākums 2014. gada 19. septembrī tika atcelts ar Karaļa Dekrētu 805/2014, kas apstiprināja jauno ZCT Valsts tehnisko plānu. Šis reglamentējošais pasākums paredz, ka privātās raidorganizācijas var apsvērt vienlaicīgas apraides iespēju digitālās dividendes atbrīvošanas laikā, bet ka tām nav pienākuma to darīt. Šis labojums tomēr netika Komisijai paziņots.

([48]) *Disposición adicional decimocuarta. Condiciones especiales de emisión: "En función de la evolución del mercado, de las posibilidades tecnológicas y del desarrollo de la televisión digital terrestre, el Gobierno podrá decidir el establecimiento de condiciones especiales de emisión en línea con las prácticas de los principales países europeos, no previstas en los actuales contratos concesionales."*

(40) Turklāt lēmumā par procedūras uzsākšanu ZCT platformas operatori, jo īpaši *Abertis*, tiek uzskatīti par potenciālajiem netiešajiem pasākuma labuma guvējiem.

(41) Komisija pauda šaubas, vai pasākums attaisnos kompensāciju, sedzot izmaksas, kuras parasti jāiekļauj raidorganizāciju budžetā, un tādējādi apšaubīja tā saderību. Tā pauda sākotnēju viedokli, ka pasākums dos priekšrocības konkrētiem uzņēmumiem un kropļos konkurenci iekšējā tirgū. Komisija secināja, ka, "pamatojoties uz pašreizējo informāciju, šāds atbalsts varētu būt nesaderīgs, ja vien netiek veikti pienācīgi pasākumi, jo īpaši, lai novērstu kropļojošo ietekmi uz konkurenci platformu operatoru starpā".

(42) Komisija tāpēc pieprasīja, lai Spānija iesniedz savas piezīmes par pasākumu, kā arī nodrošina visu tā novērtējumam derīgo informāciju.

(43) Papildu faktiskie dati par iemesliem, kuru dēļ ir ierosināta oficiālā izmeklēšanas procedūra, ir atrodami lēmumā par procedūras uzsākšanu un ir uzskatāmi par šā lēmuma būtisku sastāvdaļu.

3.2. **Spānijas iestāžu piezīmes**

Spānijas iestāžu piezīmes par lēmumu par procedūras uzsākšanu

(44) Saskaņā ar Spānijas iestāžu viedokli pasākums nav uzskatāms par valsts atbalstu, ņemot vērā to, ka labuma guvēji nesaņems nekādas priekšrocības, pārejot uz zemāku frekvenču joslu. No šā viedokļa pasākums nodrošina kompensāciju Spānijas Konstitūcijas 106. panta 2. punkta izpratnē, kurš uzliek valstij pienākumu atlīdzināt jebkādus zaudējumus, kurus izraisījusi administratīva rīcība. Jebkurā gadījumā, ja tiek konstatēts, ka šis pasākums ir valsts atbalsts, tas tomēr būtu saderīgs ar iekšējo tirgu saskaņā ar Līguma 107. panta 2. punkta b) apakšpunktu – jo Spānijas iestādes uzskata digitālās dividendes atbrīvošanu par ārkārtēju gadījumu.

(45) Šo pasākumu varētu atzīt par saderīgu ar iekšējo tirgu arī saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, jo atbilstīgi Spānijas iestāžu viedoklim pasākums: i) atbalsta Eiropas politiku attiecībā uz digitālās dividendes labvēlīgo ietekmi uz sociālā labuma rašanos un ekonomikas izaugsmi; ii) novērš tirgus nepilnības; iii) ir piemērots instruments, jo to attiecinās tikai uz tām raidorganizācijām, kurām būs jāsedz nevēlamas izmaksas, tāpēc ka tās spiestas vienlaicīgi pārraidīt divās frekvenču joslās, un kompensācija būs stingri ierobežota, sedzot tikai šos ārkārtas izdevumus; iv) būs stimulējoša ietekme, jo bez atbalsta raidorganizācijas varētu nevēlēties ne piedalīties spektra pārdalē, ne arī nodrošināt vienlaicīgu pārraidi; v) ir proporcionāls, jo tas sedz tikai papildu izmaksas, kas raidorganizācijām radušās kanālu pārdales dēļ; vi) ir tehnoloģiju ziņā neitrāls, jo kanālu maiņa, kas nepieciešama, lai atbrīvotu digitālo dividendi, citas platformas neietekmē; un vii) nekropļos konkurenci, jo raidorganizācijas, sedzot izmaksas un nesaņemot kompensāciju, būtu vīlušās cerībās uz izaugsmi, un tas dotu labumu citu tirgu dalībniekiem.

(46) Lēmumā par procedūras uzsākšanu Spānijas iestādes bija aicinātas iesniegt piezīmes par pasākumu un, *inter alia*, sniegt šādu informāciju: i) dokumentus (piemēram, saraksti ar raidorganizācijām, paziņojumus), kas apliecinātu to nespēju finansēt vienlaicīgas apraides periodu no pašu līdzekļiem; ii) pierādījumus (piemēram, piedāvājumus, *ex ante* izmaksu un ieguvumu analīzi, sabiedriskās apspriešanas rezultātus utt.), kas pamatotu zemes platformas izvēli (zemes apraides pāreju uz zemāku zemes frekvenču joslu) frekvenču deficīta problēmas risināšanā; iii) tiesību un pienākumu kopsavilkumu, kuri raidorganizācijām ir saskaņā ar pašreizējām licencēm vai koncesijām, nosacījumus, ar kuriem šīs licences vai koncesijas var grozīt, un šādu grozījumu sekas (gan valstij, gan raidorganizācijām); iv) sīku to izdevumu pārskatu, kas ir saistīti ar infrastruktūras pielāgošanu, kuru raidorganizācija finansē no saviem līdzekļiem; v) digitālās dividendes atbrīvošanai izvēlētā laika skaidrojumu; un vi) vairāk informācijas par to maksas kanālu raidorganizāciju atlases kritērijiem, kuras pašlaik pārraida, izmantojot ZCT.

(47) Spānijas iestādes atbildēja, ka lielākā daļa šīs informācijas ir jau sniegta pirms oficiālās izmeklēšanas procedūras sākuma. Spānijas iestādes savās piezīmēs jo īpaši uzsvēra jautājumu par pieprasīto pierādījumu, kas pamatotu

zemes platformas izvēli frekvenču deficīta problēmas risināšanai, norādot, ka šis jautājums neattiecas uz pasākuma novērtēšanas neitralitāti un ka tām nav pienākuma pamatot paredzētus kompensējošus pasākumus, kas nepārprotami atbilst Savienības tiesību aktiem. Spānijas iestādes izvirzīja tādus pašus argumentus attiecībā uz privāto raidorganizāciju licencēm, apgalvojot, ka valstij ir tiesības izdot licences, kas neatbilst tehnoloģiju neitralitātei, lai izpildītu noteikto 96 % pārklājuma pienākumu I zonā. Tās norādīja arī to, ka, lai gan šīs licences neparedz privātajām raidorganizācijām tiesības uz digitālās dividendes atbrīvošanas izmaksu kompensāciju, šīs licences tomēr neizslēdz šādas kompensācijas iespēju. Turklāt tās ir paskaidrojušas, ka visas privātās raidorganizācijas, kas sniedz audiovizuālos pakalpojumus sabiedrības interesēs bez licences, var brīvi izvēlēties kādu no pieejamajām platformu tehnoloģijām. Šīs tiesības attiecas arī uz privātajām raidorganizācijām, kurām ir licence, bet tikai pēc tam, kad tās ir izpildījušas 96 % pārklājuma pienākumu, un tikai papildinošā veidā.

(48) Konkrētāk izsakoties par tehnoloģisko neitralitāti, Spānijas iestādes apgalvoja, ka to paziņojumā ir ievērots šis princips tādā nozīmē, ka privātās raidorganizācijas varēja brīvi izvēlēties platformu vienlaicīgas apraides pienākuma nodrošināšanai (satelītu, kabeļu, *ADSL*, optiskās šķiedras vai ZCT). Tomēr tās ir norādījušas, ka pasākums attiecas tikai uz vienlaicīgas apraides periodu un nevis laiku pēc tā. Tikko vienlaicīgas apraides (pārejas) periods būs beidzies, šo raidorganizāciju pienākums nodrošināt ģeogrāfisko pārklājumu, izmantojot ZCT, kā paredzēts derīgajās licencēs, paliks spēkā. Turklāt Spānijas iestādes paskaidroja, ka privāto raidorganizāciju pienākums nodrošināt 96 % pārklājumu I zonā, izmantojot ZCT, nenozīmē, ka tieši tāds procents Spānijas iedzīvotāju faktiski saņems zemes raidorganizāciju programmas, izmantojot ZCT uztveršanas sistēmas. Tas var notikt tāpēc, ka teritorija ar alternatīvu tehnoloģiju pārklājumu var daļēji sakrist ar teritoriju, kurā ir ZCT pārklājums ([49]).

(49) Spānijas iestādes secināja, ka pasākums nepiešķir privātajām raidorganizācijām, kas izmanto ZCT platformu, nekādas ekonomiskas priekšrocības, jo tas aprobežojas ar to ārkārtas izmaksu atlīdzināšanu par vienlaicīgu apraidi, kuras tieši rodas no to pienākuma atbrīvot 800 MHz joslu.

Spānijas iestāžu atbilde uz Astra piezīmēm

(50) Kā minēts 4. apsvērumā, Spānijas iestādes iesniedza atbildi uz *Astra* piezīmēm, kuras tika izteiktas oficiālās izmeklēšanas laikā. Tās uzsver, ka *Astra* nav sniegusi citu informāciju papildus tiem apgalvojumiem, kas izklāstīti lēmumā par procedūras uzsākšanu.

(51) Spānijas iestādes ir uzsvērušas, ka *Astra* paustā kritika nepārprotami attiecas uz aspektiem, kas pārsniedz paziņotā pasākuma darbības jomu, kura aprobežojas ar īslaicīgu kompensāciju privātajām raidorganizācijām par izmaksām, kas tām radušās sakarā ar vienlaicīgām apraidēm. Spānijas iestādes uzskata, ka *Astra* mērķis ir panākt grozījumus Spānijas tiesiskajā regulējumā attiecībā uz TV kanālu apraidēm I zonā, par ko nav jāpaziņo. Spānijas iestādes paskaidroja arī to, ka praksē pasākums attiecas ne tikai uz tām privātajām raidorganizācijām, kas izmanto ZCT tehnoloģiju, bet uz visām Spānijas bezmaksas kanālu raidorganizācijām. Tas ir tāpēc, ka nav ekskluzīvu raidorganizāciju, kas izmanto alternatīvas platformas, jo īpaši satelīta platformu. Satelīta platformu izmanto maksas TV kanālu apraidei (bezmaksas ārvalstu kanālu un konkrētu kanālu starptautisko versiju apraidei), kas ir sagrupēti *Canal+* ([50]). Šajā kontekstā Spānijas iestādes uzskata, ka bezmaksas ZCT kanālu raidorganizācijas un platforma *Canal+*, kas balstās uz satelītu, nekādā ziņā nepieder pie viena un tā paša tirgus.

(52) Spānijas iestādes visos sīkumos ir reaģējušas uz *Astra* viedokli, ka pasākums nepamatojas uz Savienības tiesību aktiem, atsaucoties uz Lēmumu Nr. 243/2012/ES un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2002/20/EK ([51]) ("Atļauju izsniegšanas direktīva").

(53) Attiecībā uz apgalvojumiem ar atsauci uz Lēmumu Nr. 243/2012/ES viņi norādīja, ka saskaņā ar tā 6. panta 5. punktu "dalībvalstis attiecīgā gadījumā un saskaņā ar Savienības tiesību aktiem var nodrošināt, ka spektra izmantošanas pārejas vai pārdales tiešās izmaksas tiek pienācīgi kompensētas saskaņā ar dalībvalsts tiesību aktiem". Spānijas iestādes interpretēja šo noteikumu kopā ar 18. apsvērumu, kurā ir teikts, ka "atbilstošos gadījumos dalībvalstīm būtu jāļauj ieviest kompensējošus pasākumus, lai segtu pārejas izmaksas".

([49]) Piemēram, saskaņā ar Spānijas iestāžu sniegto informāciju satelīta maksas TV platformas lietotāji Spānijā praktisku iemeslu dēļ parasti uztver ZCT kanālus, izmantojot satelīta platformu.
([50]) Pie tā pieder tikai maksas TV platforma, kas ietver arī vairākumu ZCT bezmaksas programmu.
([51]) Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 7. marta Direktīva 2002/20/EK par elektronisko komunikāciju tīklu un pakalpojumu atļaušanu (OV L 108, 24.4.2002., 21. lpp.).

(54) Attiecībā uz apgalvojumiem par Atļauju izsniegšanas direktīvu Spānijas iestādes iebilda pret *Astra* sniegto 14. panta interpretāciju. Saskaņā ar šo noteikumu "dalībvalstis nodrošina to, ka tiesības, nosacījumus un procedūras attiecībā uz vispārēju atļauju izsniegšanu un izmantošanas tiesībām vai tiesībām uzstādīt iekārtas, var grozīt tikai objektīvi pamatotos gadījumos un samērīgā veidā". Šis pants nosaka arī, ka "dalībvalstis neierobežo vai neatsauc tiesības uzstādīt iekārtas pirms tā laikposma beigām, uz kuru tās ir piešķirtas, izņemot gadījumus, kad tas ir pamatojams un piemērojams saskaņā ar attiecīgajiem valsts tiesību aktiem attiecībā uz tiesību atsaukšanas kompensāciju".

(55) Šajā kontekstā Spānijas iestādes iebilda, apgalvojot, ka pretēji tam, kas ir teikts lēmumā par procedūras uzsākšanu, raidorganizāciju licences neizslēdz kompensāciju par vienlaicīgu apraižu izmaksām, jo tās nebija paredzamas izmaksas tajā laikā, kad licences tika piešķirtas ([52]). Attiecībā uz pasākuma atbilstību Savienības tiesību aktiem Spānijas iestādes nepiekrīt ES tiesu judikatūras precedentu piemēriem, kas saistībā ar šo pasākumu ir citēti lēmuma par procedūras uzsākšanu 65. līdz 67. apsvērumā, jo 1) kompensācija, ko paredz šis pasākums, ir tiešas uzspiestā vienlaicīgas apraides pienākuma sekas; 2) šis pienākums atbilst Lēmumam Nr. 243/2012/ES, kurš, kā jau paskaidrots, paredz tiesības uz kompensāciju; 3) kompensācijas tiesisko regulējumu pieņēma uzspiestā vienlaicīgas apraides pienākuma rezultātā; 4) šā pienākuma izmaksas tieši atbilst kompensācijas apjomam.

(56) Ņemot vērā to, ka līdz 2020. gadam ir plānots atbrīvot 700 MHz joslu, Spānijas iestādes uzskata, ka Komisijas negatīvais lēmums par pasākumu var radīt šķēršļus ES iniciatīvas netraucētai īstenošanai.

Vienlaicīgas apraides izmaksu kompensācija publiskajām raidorganizācijām

(57) Pēc Karaļa Dekrēta 677/2014 pieņemšanas 2014. gada septembrī Spānijas iestādes atsauca paziņojumu par vienlaicīgas apraides izmaksu kompensāciju publiskajām raidorganizācijām. Karaļa dekrētā ir minētas deviņas publiskās raidorganizācijas. Viena no tām nodrošina pārklājumu visā Spānijas teritorijā *(RTVE)*, bet astoņas ir reģionālas raidorganizācijas. Visām šīm publiskajām raidorganizācijām ar skaidri formulētu uzdevumu sniegt sabiedriskos pakalpojumus bija paziņots, ka tām vienlaicīga apraide ir obligāta, lai ļautu mājsaimniecību uztveršanas sistēmām pielāgoties, nezaudējot pakalpojumus. Kopējais finansējuma apjoms bija mazāks par to, kas bija sākotnēji paredzēts 2011. gada paziņojumā, un vienlaicīgas apraides laiks arī bija saīsināts ([53]). Spānijas iestādes informēja Komisiju, ka Karaļa dekrēts atbilst Komisijas Lēmumam 2012/21/ES ([54]) un ka tāpēc par to nav jāziņo.

(58) Attiecībā uz vienlaicīgas apraides kompensāciju privātajām raidorganizācijām ([55]) Spānijas iestādes nav atsaukušas šo paziņojuma par pasākumu daļu.

3.3. **Ieinteresēto personu piezīmes**

(59) Visas ieinteresētās puses, kas minētas 4. apsvērumā, izņemot *Astra*, ir iesniegušas iebildumus pret Komisijas sākotnējiem secinājumiem par šo pasākumu.

3.3.1. *Astra piezīmes*

(60) Privātais satelīta operators *Astra* uzskata, ka pasākums nepārprotami ir valsts atbalsts un pārkāpj tehnoloģiju neitralitātes principu, tādējādi stiprinot ZCT platformas operatora *Abertis* dominējošo stāvokli. Tas uzskata *Abertis* par pasākuma netiešu labuma guvēju.

(61) Attiecībā uz pasākuma ietekmi *Astra* uzskata, ka, lai gan vienlaicīgas apraides kompensācijas apmērs ir ierobežots, praksē visi raidorganizāciju izdevumi saistībā ar digitālās dividendes atbrīvošanu tiks segti.

([52]) 1989. gadā.
([53]) Atbalsta apmērs bija aptuveni EUR 10 miljoni, un vienlaicīgas apraides laiks bija no trim līdz sešiem mēnešiem.
([54]) Komisijas 2011. gada 20. decembra Lēmums 2012/21/ES par Līguma par Eiropas Savienības darbību 106. panta 2. punkta piemērošanu valsts atbalstam attiecībā uz kompensāciju par sabiedriskajiem pakalpojumiem dažiem uzņēmumiem, kuriem uzticēts sniegt pakalpojumus ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi (OV L 7, 11.1.2012., 3. lpp.).
([55]) Atšķirībā no publiskajām raidorganizācijām privātajām raidorganizācijām nav uzdevuma sniegt sabiedriskos pakalpojumus, un to ģeogrāfiskā pārklājuma pienākums arī nav tik plašs.

(62) *Astra* piekrīt Komisijai, ka privāto raidorganizāciju vienlaicīgas apraides pienākums izriet no valsts tiesību aktiem (reglamentējošs pasākums) un kā tāds nedod tiesības uz kompensāciju. Saskaņā ar *Astra* apgalvojumiem *NTP* paredz, ka publiskas iestādes sakarā ar tirgus regulējuma vai tehniskās attīstības specifiku var ieviest īpašus apraides nosacījumus, kas nav paredzēti licencēs, bez tiesībām uz kompensāciju.

(63) *Astra* norāda arī uz to, ka ZCT raidorganizācijas jau pirms Karaļa Dekrēta 365/2010 pieņemšanas zināja par digitālās dividendes atbrīvošanu un ar to saistīto radiofrekvenču nodošanu. Pasākums dos labumu vienīgi minētajām raidorganizācijām, kaitējot tām raidorganizācijām, kas izmanto citas platformas.

(64) Attiecībā uz pasākuma juridisko vērtējumu *Astra* nepiekrīt tam, ka pasākums ir ārkārtējs gadījums, kas pamato Līguma 107. panta 2. punkta b) apakšpunkta piemērošanu. *Astra* nepiekrīt arī tam, ka pasākums atbilst prasībām, ko nosaka Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunkts, jo, tā kā tajā nav ievērota tehnoloģiju neitralitāte, tas kropļotu platformu operatoru konkurenci. Šajā ziņā *Astra* uzsver, ka pasākuma tiešajiem labuma guvējiem ir nepārprotams stimuls sniegt vienlaicīgu apraidi bez kompensācijas, lai saglabātu savus skatītājus un ieņēmumus no publicitātes, neņemot vērā šo labuma guvēju papildu priekšrocības no digitālās dividendes atbrīvošanas (piemēram, tās, kas piedāvā iespēju skatīties TV pārraides mobilajos tālruņos atbrīvotajā 800 MHz joslā). *Astra* apgalvo arī to, ka Spānijas iestādēm nav izdevies uzrādīt neatkarīgas organizācijas pētījumu, kas pamatotu, ka pasākums nodrošina atbilstošu, vajadzīgu un proporcionālu atbalstu.

(65) Visbeidzot, *Astra* atbalsta Spānijas TV tirgus atvēršanu I zonā un atļauju alternatīvu *tehnoloģiju platformām konkurēt savā starpā pēc to nopelniem*.

3.3.2. *Abertis piezīmes*

(66) Tāpat kā Spānijas iestādes, arī *Abertis* neuzskata pasākumu par valsts atbalstu, jo neesot īpašu ekonomisku priekšrocību un netiekot kropļota konkurence. Ja Komisija nolemtu pasākumu kvalificēt kā valsts atbalstu, tai jāpaziņo, ka tas atbilst Līguma 107. panta 3. punkta noteikumiem.

(67) *Abertis* informē, ka, izvēloties tehnoloģiju, ko raidorganizācijas izmanto vienlaicīgas apraides laikā, tas nedz gūs labumu, nedz zaudēs. Tas uzskata, ka vienlaicīgas apraides kompensācija varētu faktiski palielināt platformu konkurētspēju un tādējādi dot labumu apraides tirgum un patērētājiem.

(68) *Abertis* aizstāv ZCT tehnoloģijas efektivitāti, bet nepiekrīt tam, ka šīs konkrētās tehnoloģijas izmantošana vienlaicīgas apraides laikā noteiks, kuru platformu raidorganizācijas izmantos turpmāk. No otras puses, *Abertis* atzīst, ka ZCT signālu arī turpmāk pārraidīs, izmantojot tikai un vienīgi ZCT tehnoloģiju saskaņā ar nosacījumiem, kas ietverti raidorganizāciju licencēs.

(69) Visbeidzot, *Abertis* nepiekrīt Komisijas sākotnējiem secinājumiem par pasākumu.

3.3.3. *EBU piezīmes*

(70) Arī *EBU* neuzskata, ka pasākums ir valsts atbalsts. Ja Komisija nolemtu pasākumu kvalificēt kā valsts atbalstu, tai jāpaziņo, ka tas atbilst Līguma 107. panta 3. punkta noteikumiem, jo tajā tiek ievērots tehnoloģiju neitralitātes princips.

(71) *EBU* pieprasa, lai Komisija savā novērtējumā aprobežojas ar pasākuma faktiskajiem mērķiem un tā rezultātiem, t. i., vienlaicīgas apraides nodrošināšanu ZCT pārejas procesa laikā saistībā ar digitālās dividendes atbrīvošanu. *EBU* uzskata, ka digitālā dividende nav attiecīgās publiskās iestādes reglamentējoša akta rezultāts attiecībā uz apraides nozari: tā neattiecas uz veidu, kādā ZCT ir jāsniedz pakalpojumi, tā neizriet no tirgus vai tehnoloģiju attīstības, un tā nekādā ziņā neietekmē visu ZCT nozari.

(72) *EBU* nepiekrīt viedoklim, ka pasākums piešķirs reālas priekšrocības ZCT raidorganizācijām vai platformu operatoriem, un pieprasa, lai Komisija ņem vērā ievērojamos ieguldījumus, ko Spānijas raidorganizācijas ir jau veikušas, pielāgojot savus pakalpojumus ZCT tehnoloģijai un infrastruktūrai pārejas laikā no analogās uz digitālo TV.

(73) *EBU* uzskata, ka privātajām raidorganizācijām ir likumīgas tiesības paļauties, ka tām tiks piešķirta vienlaicīgas apraides kompensācija, jo šāda kompensācija ir paredzēta valsts tiesību aktos un spēkā esošajās licencēs.

(74) *EBU* uzskata, ka ZCT tehnoloģijai nav reālas alternatīvas, kas varētu nodrošināt atbilstību raidorganizācijām noteiktajam pārklājuma pienākumam. ZCT platforma pārstāv atsevišķu, no citām platformām nošķirtu tirgu, jo tās izmantošana un darbība nav aizvietojamas.

(75) Visbeidzot, *EBU* nepiekrīt Komisijas sākotnējiem secinājumiem par pasākumu.

3.3.4. *BNE piezīmes*

(76) *BNE* pauž viedokli, ka pasākums nav valsts atbalsts. Ja Komisija nolemtu pasākumu kvalificēt kā valsts atbalstu, tai jāpaziņo, ka tas atbilst Līguma 107. panta 3. punkta noteikumiem un ka tas ir tehnoloģiju ziņā neitrāls.

(77) *BNE* uzskata, ka digitālās dividendes atbrīvošanas izmaksas raidorganizācijām nenozīmē tikai papildu izmaksas vienlaicīgas apraides laikā (kas jāmaksā attiecīgajam ZCT platformas operatoram), bet arī izmaksas, kas rodas sakarā ar pieprasīto pārraižu frekvenču maiņu zemes tīklā. ZCT platformas operatori negūs labumu no pasākuma, nedz arī tas viņiem kaitēs, jo tas nemainīs raidorganizāciju pienākumu raidīt, izmantojot ZCT platformu un saglabājot zemāku frekvenču pārklājumu.

(78) *BNE* aicina Komisiju savā vērtējumā aprobežoties ar valsts atbalsta jautājumiem, neapšaubot ZCT tehnoloģijas režīmu salīdzinājumā ar satelīta tehnoloģiju. *BNE* uzskata, ka bez pasākuma raidorganizācijām zustu stimuls pamest 800 MHz joslu, ko paredzētajā laikā atbrīvojusi digitālā dividende. Tas novestu pie tirgus nepilnībām.

(79) Visbeidzot, *BNE* nepiekrīt Komisijas sākotnējiem secinājumiem par pasākumu.

3.3.5. *NET TV piezīmes*

(80) *NET TV* prasa, lai Komisija nekvalificē pasākumu kā valsts atbalstu, un, ja tā tomēr to dara, tai jāpaziņo, ka tas ir saderīgs ar iekšējo tirgu.

(81) *NET TV* šaubās, vai raidorganizācijām būtu jāturpina pildīt savus sabiedriskas nozīmes pakalpojumu sniegšanas pienākumus, lai saglabātu savas licences, ja nebūtu šā pasākuma. Tas tāpēc, ka pāreja uz citu frekvenci nedotu tām nekādas priekšrocības. Tāpēc administrācijas pienākums kompensēt raidorganizācijām vienlaicīgas apraides izmaksas ir pamatots.

(82) Vienlaicīgas apraides izmaksas *NET-TV* ir neiespējamas izmaksas, ņemot vērā tā mazo tirgus daļu un MVU statusu. *NET-TV* apgalvo, ka tādā gadījumā tam būtu jāpamet attiecīgais tirgus.

(83) Visbeidzot, *NET TV* nepiekrīt Komisijas sākotnējiem secinājumiem par pasākumu.

4. **PASĀKUMA NOVĒRTĒJUMS**

4.1. **Atbalsta pastāvēšana**

(84) Komisija pārbaudīja, vai pasākums uzskatāms par valsts atbalstu saskaņā ar Līguma 107. panta 1. punktu, kurā noteikts, ka "ar kopējo tirgu nav saderīgs nekāds atbalsts, ko piešķir dalībvalstis vai ko jebkādā citā veidā piešķir no valsts līdzekļiem un kas rada vai draud radīt konkurences izkropļojumus, dodot priekšroku konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanai, ciktāl tāds atbalsts iespaido tirdzniecību starp dalībvalstīm."

(85) No tā izriet, ka, lai pasākumu varētu uzskatīt par valsts atbalstu, tam jāatbilst šādiem kumulatīviem nosacījumiem: 1) pasākumam jātiek īstenotam no valsts līdzekļiem; 2) tam jārada ekonomiskas priekšrocības uzņēmumiem; 3) priekšrocībām jābūt selektīvām, un tām jārada vai jādraud radīt konkurences izkropļojumus; 4) pasākumam jāietekmē tirdzniecība starp dalībvalstīm.

4.1.1. *Valsts līdzekļi un attiecināmība uz valsti*

(86) Kā jau konstatēts lēmuma par procedūras uzsākšanu 39. apsvērumā, apstrīdētais pasākums jāfinansē tieši no Spānijas budžeta, izmantojot ieņēmumus no atbrīvoto frekvenču izsoles telesakaru operatoriem. Spānijas iestādes neapstrīdēja lēmumā par procedūras uzsākšanu konstatēto faktu, ka pasākums jāfinansē tieši no budžeta līdzekļiem.

(87) Kā aprakstīts 2.3. iedaļā, par pasākumu lemj valsts, un to finansē tieši no valsts budžeta. Komisija tāpēc secina, ka tas ir attiecināms uz valsti un ietver valsts līdzekļu izmantojumu.

4.1.2. *Ekonomiska priekšrocība*

(88) Savos iepriekšējos lēmumos Komisija ir konstatējusi, ka komerciālā apraide ([56]), kā arī televīzijas pārraides tīklu darbība ([57]) ir saimnieciska darbība.

(89) Spānijas iestādes un visas ieinteresētās puses, izņemot *Astra*, uzskata, ka privātās raidorganizācijas nesaņem nekādas priekšrocības, pārejot uz zemāku frekvenču joslu, un ka tām tiek kompensēti tikai papildu izdevumi, kas tām rodas pēc reglamentējošām pārmaiņām.

(90) Ar Akta par ilgtspējīgu ekonomiku 51. pantu tiek noteiktas gan publisko, gan privāto raidorganizāciju tiesības uz visu izmaksu finansiālu kompensāciju saistībā ar spektra pārdali, kas vajadzīga 800 MHz frekvenču joslas atbrīvošanai, jo īpaši vienlaicīgas apraides izmaksu kompensāciju. Spānijas iestādes oficiālās izmeklēšanas laikā apgalvoja, ka šis tiesību akta noteikums pamatojas uz Spānijas Konstitūcijas 106. panta 2. punktu ([58]), kurā noteikts, ka kompensācija ir uzskatāma par valsts pārvaldes mantiskām saistībām, kas varētu izraisīt vispārēju pienākumu atlīdzināt par jebkādu kaitējumu, kas radies administratīvās darbības rezultātā, pat tad, ja nav iespējams noteikt, kas par to ir atbildīgs.

(91) Šajā sakarībā Komisija konstatē, ka sākotnējās koncesijas, kas tika piešķirtas privātām raidorganizācijām par televīzijas pakalpojumu sniegšanu, to pārreģistrācija un turpmākās licences neietvēra nekādu atsauci uz kompensācijas tiesībām par frekvenču spektra pārejas vai pārdales izmaksām. Turklāt *NTP* ir paredzēts, ka iestādes var ieviest īpašus apraides nosacījumus, kas nav ietverti koncesijās, ja saistībā ar tirgus un tehnoloģiju attīstību rodas vajadzība mainīt apraides režīmu saskaņā ar citu ES dalībvalstu praksi. Komisija norāda arī uz to, ka *NTP* nebija paredzētas kompensācijas tiesības privātajām raidorganizācijām.

(92) Turklāt 1989. gada 25. janvāra rezolūcijas 10. pants ([59]), uz kura pamata ir noteiktas to privāto raidorganizāciju koncesijas un vēlākās licences, kurām ir pienākums sniegt sabiedriskos pakalpojumus, ietver raidorganizāciju pienākumu nodrošināt nepārtrauktus apraides pakalpojumus, kā arī segt visas izmaksas, kas izriet no sākotnējām koncesijām un pašreizējām licencēm.

(93) Kā Komisija paskaidroja lēmuma par procedūras uzsākšanu 65.–70. apsvērumā, Savienības tiesu judikatūra apliecina, ka izmaksas, kas rodas no juridisku saistību īstenošanas, parasti sedz iesaistītie uzņēmumi, un tādējādi

([56]) Komisijas Lēmums N632/2009 – *Nichtkommerzieller Rundfunk-Fonds Austria*, no 22. punkta; Komisijas 1997. gada 26. jūnija Lēmums 97/606/EK, kas pieņemts saskaņā ar EK līguma 90. panta 3. punktu, par ekskluzīvām televīzijas reklāmu pārraides tiesībām Flandrijā (OV L 244, 6.9.1997., 18. lpp.), 5. punkts.

([57]) Komisijas Lēmums N622/2003 *Digitalisierungsfonds Austria*, 16. punkts; C25/2004 *DVB-T Berlin Brandenburg*, 62. punkts; C34/2006 *DVB-T North-Rhine Westphalia*, 83. punkts; C52/2005 *Mediaset*, 96. punkts.

([58]) Spānijas Konstitūcijas 106. panta 2. punkts paredz, ka "saskaņā ar tiesību aktu noteikumiem personas ir tiesīgas saņemt atlīdzību par jebkādu kaitējumu viņu īpašumam vai tiesībām, izņemot nepārvaramas varas apstākļos (*force majeure*), ja šāds kaitējums ir radies valsts pārvaldes darbības rezultātā".

([59]) *Resolución de 25 de enero de 1989, de la Secretaria general de Comunicaciones, por la que se publica el acuerdo por el que se aprueba el pliego de bases del concurso para la adjudicación del servicio público de televisión, en gestión indirecta, y se dispone la convocatoria del correspondiente concurso público;*

jebkāds kompensējošs pasākums šajā ziņā tiek uzskatīts par valsts atbalstu ([60]). Kā piemēru var minēt spriedumu lietā *Fleuren Compost BV* pret Komisiju ([61]), kurā Tiesa uzskatīja, ka "nav nozīmes tam, ka šīs shēmas mērķis ir palīdzēt uzņēmumiem izpildīt savas juridiskās saistības attiecībā uz vides aizsardzību. Saskaņā ar pastāvošo judikatūru Līguma 107. panta 1. punktā valsts iejaukšanās pasākumi netiek kvalificēti, atsaucoties uz to iemesliem vai mērķiem, bet gan noteikti pēc to rezultātiem. Atstājot bez ievērības jautājumu, vai Vides pamatnostādnes ir piemērojamas šajā lietā, […] fakts, ka atbalsts, kas piešķirts saskaņā ar NBR shēmu, veicina pozitīvu attieksmi pret vidi, nav pietiekams, lai pilnīgi izslēgtu iespēju to kvalificēt kā valsts atbalstu Līguma 107. panta izpratnē."

(94) Arī lietā "Francija pret Komisiju" ([62]) Tiesa nosprieda, ka uzņēmumu izmaksas, kas rodas reglamentējošu pasākumu rezultātā, pēc savas būtības ir iekļaujamas uzņēmumu budžetos. Tajā ir noteikts: "Ir jāatgādina, ka uzņēmumu izmaksas […] rodas no darba koplīgumiem, kas noslēgti starp darba devējiem un arodbiedrībām, kurus uzņēmumiem ir jāņem vērā tāpēc, ka tie ir piekrituši šiem līgumiem, vai arī tāpēc, ka šo līgumu darbības sfēra ir paplašināta ar tiesību aktu. Pēc savas būtības šādas izmaksas tiek iekļautas uzņēmumu budžetos."

(95) Tā kā reglamentējošas maksas ir pēc savas būtības iekļaujamas uzņēmumu budžetos, uz tām parasti attiecas valsts atbalsta noteikumi. Lietā *Cassa di Risparmio di Firenze* ([63]) Tiesa šajā ziņā norādīja: "Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru atbalsta jēdziens ir vispārīgāks nekā subsīdijas jēdziens, jo ar to saprot ne tikai pozitīvu palīdzību, kas ir subsīdija kā tāda, bet arī dažāda veida pasākumus, kas dažādos veidos atvieglo nastu, kas parasti gulstas uz uzņēmuma budžetu, un kas, kaut gan tie nav subsīdijas šī vārda šaurākajā nozīmē, ir identiski pēc rakstura un rada vienādas sekas."

(96) Šajā gadījumā pasākums paredz to izmaksu kompensāciju, kuras privātajām raidorganizācijām parasti jāsedz no pašu budžeta. Pasākums ļauj šīm raidorganizācijām pildīt pienākumu, kas tām uzlikts ar likumu, un tādējādi saglabāt savas licences, skatītājus un saistītos ieņēmumus no reklāmām. Tas ļauj tām arī samazināt to kopējās pārejas izmaksas. Tomēr arī bez pasākuma raidorganizācijām būtu jāpilda ar reglamentējošu tiesību aktu uzlikts pienākums sniegt nepārtrauktus apraides pakalpojumus un tādējādi segt izmaksas saskaņā ar licenču noteikumiem. Šajos apstākļos var secināt, ka raidorganizācijas saņem priekšrocības, kas tām nebūtu bijušas, ja nebūtu šā pasākuma.

(97) Spānijas iestādes arī iebilda, uzsverot, ka kompensācijas raidorganizācijām par vienlaicīgu apraidi ir paredzētas Savienības tiesību aktos, jo īpaši Lēmumā Nr. 243/2012/ES, un tāpēc nedod nekādas nepamatotas ekonomiskas priekšrocības atbalsta saņēmējiem saskaņā ar šo pasākumu. Komisija norāda, ka Lēmuma Nr. 243/2012/ES 6. panta 5. punkts ļauj dalībvalstīm apsvērt iespēju piešķirt kompensāciju par spektra izmantošanas pārejas un pārdales tiešajām izmaksām saskaņā ar šādiem nosacījumiem: i) kompensācijai jābūt piemērotam pasākumam, un ii) tai ir jāatbilst Savienības tiesību aktiem, ietverot arī Savienības tiesību aktus valsts atbalsta jomā. Šajā gadījumā dalībvalsts iespēja kompensēt tiešās izmaksas, kas saistītas ar spektra pāreju un pārdali, nedrīkst palikt ārpus valsts atbalsta kontroles.

(98) Visbeidzot, Komisija norāda, ka privātām raidorganizācijām nav nekādu juridisku saistību sniegt vienlaicīgas apraides pakalpojumus ([64]).

(99) Komisija tāpēc secina, ka pasākums piešķir ekonomiskas priekšrocības privātajām raidorganizācijām LESD 107. panta 1. punkta izpratnē. Tās saņem subsīdijas, kas ievērojami samazina izmaksas, kuras tām būtu jāsedz pašām.

([60]) 2006. gada 10. janvāra spriedums lietā *Cassa di Risparmio di Firenze*, C-222/04, ECLI:EU:C:2006:8, 131. punkts; 2003. gada 20. novembra spriedums lietā *GEMO SA*, C-126/01, ECLI:EU:C:2003:622, 28. punkts; 2001. gada 22. novembra spriedums lietā *Ferring SA*, C-53/00, ECLI:EU:C:2001:627, no 19. punkta; 2001. gada 8. novembra spriedums lietā *Adria-Wien Pipeline*, C-143/99, ECLI:EU:C:2001:598, 38. punkts; 2002. gada 7. marta spriedums lietā "Itālija pret Komisiju", C-310/99, ECLI:EU:C:2002:143, 251. punkts; 2004. gada 14. janvāra spriedums lietā *Fleuren Compost BV* pret Komisiju, T-109/01, ECLI:EU:T:2004:4, 54. punkts; 1999. gada 5. oktobra spriedums lietā "Francija pret Komisiju", C-251/97, ECLI:EU:C:1999:480, 40. punkts.

([61]) 2004. gada 14. janvāra spriedums lietā *Fleuren Compost BV* pret Komisiju, T-109/01, ECLI:EU:T:2004:4, 54. punkts.

([62]) 1999. gada 5. oktobra spriedums lietā "Francija pret Komisiju", C-251/97, ECLI:EU:C:1999:480, 40. punkts.

([63]) 2006. gada 10. janvāra spriedums lietā *Cassa di Risparmio di Firenze*, C-222/04, ECLI:EU:C:2006:8, 131. punkts.

([64]) Skatīt 47. zemsvītras piezīmi.

(100) Skaitliskā izteiksmē priekšrocības tiešajiem labuma guvējiem – privātajām ZCT raidorganizācijām – sasniegtu publiskā finansējuma kopējo summu, kas pieejama par vienlaicīgas apraides pienākuma izpildi.

(101) Arī attiecībā uz pasākuma labuma guvēja noteikšanu ir paredzēts, ka "uzmanība jāpievērš ne tikai tiešajam subsīdijas saņēmējam, bet arī subsīdijas rezultātiem, kas ir plašāki par šīm attiecībām" ([65]). Tas nozīmē, ka pasākuma labuma guvējs var būt jebkura struktūrvienība, kas faktiski gūst labumu no tā ([66]).

(102) Šajā ziņā ir vērts atzīmēt, ka *Mediaset* lietā Tiesa apstiprināja, ka Līguma 107. pantā "ir aizliegti atbalsti, ko piešķir valsts vai ko jebkādā citā veidā piešķir no valsts līdzekļiem, neatkarīgi no tā, vai ar atbalstu saistītās priekšrocības ir piešķirtas tieši vai netieši" ([67]).

(103) Līdzīgā veidā, izskatot Spānijas parlamenta ([68]) apstiprināto lēmumu par Spānijas prioritāro pieeju vietējām ogļu spēkstacijām ([69]), Komisija konstatēja, ka, lai gan pastāvēja juridiskas saistības pirkt ogles no ogļračiem un ka kompensāciju noteica tikai pēc minēto saistību ieviešanas, Spānijas ogļu ražotāji bija netieši šā atbalsta labuma guvēji. Komisija atzina, ka vietējo ogļu ražotāju priekšrocības izriet no elektroenerģijas ražotāju pienākuma pirkt viņu ogles. Šo pienākumu kompensēja ar subsīdijām, kuras piešķīra tiem elektroenerģijas ražotājiem, kas izmantoja pašmāju ogles.

(104) Var apgalvot, ka ZCT platformas operatori ir līdzīgā situācijā tai, kādā ir ogļraktuvju īpašnieki Spānijas ogļu lietā, kurā Spānijas iestādes uzlika elektroenerģijas ražotājiem (šeit raidorganizācijām) pienākumu pirkt ogles no Spānijas ogļraktuvēm (šeit: slēgt kontraktus par vienlaicīgas apraides pakalpojumiem ar ZCT platformas operatoriem).

(105) Šajā situācijā lēmumā par procedūras uzsākšanu Komisija uzskatīja, ka ZCT platformas operatori ir potenciāli pasākuma netiešie labuma guvēji. Oficiālā izmeklēšana ir apstiprinājusi šo nostāju, jo īpaši, pamatojoties uz šādiem apsvērumiem:

(106) pirmkārt, *NTP* reglamentējošās iejaukšanās dēļ, kas uzlika privātajām ZCT raidorganizācijām pienākumu nodrošināt pārklājumu 96 % iedzīvotāju, izmantojot ZCT, un pretēji tam, ko apgalvoja Spānijas iestādes, *Abertis* un *NET TV*, privātās raidorganizācijas vēl vairāk centīsies turpināt izmantot šo platformu. Faktiski saskaņā ar savām licencēm ZCT raidorganizācijām nav atļauts izmantot citas alternatīvas platformas (t. i., satelītu, kabeļu vai interneta protokola TV) noteiktā minimālā ģeogrāfiskā pārklājuma nodrošināšanai I zonā ([70]).

(107) Otrkārt, vienlaicīgas apraides rezultātā ZCT platformas operatori gūst papildu priekšrocības garantētu ienākumu veidā, ko tās nebūtu guvušas, ja nebūtu šā pasākuma. Patiešām, ja nebūtu šā pasākuma, privātās raidorganizācijas būtu nodrošinājušās vienlaicīgas apraides pakalpojumus mazākā apjomā. Faktiski privātās raidorganizācijas būtu varējušas pat nolemt nemaz nesniegt šo pakalpojumu ([71]).

(108) Lai gan šis pasākums tiek piemērots, neņemot vērā to, vai labuma guvējam ir dominējošs stāvoklis vai nav, tomēr, ja labuma guvējam ir liela tirgus daļa vai dominējošs stāvoklis, kompensācijas pasākumiem ir vēl lielāka ietekme ([72]).

([65]) Ģenerāladvokāta *Lenz* 1996. gada 23. maija atzinums, *Ijssel-Vliet*, C-311/94, ECLI:EU:C:1996:209, 9. punkts.
([66]) 1991. gada 21. marta spriedums lietā "Itālija pret Komisiju", C-303/88, ECLI:EU:C:1991:136, 57. punkts.
([67]) 2010. gada 15. jūnija spriedums lietā *Mediaset* pret Komisiju, T-177/07, ECLI:EU:T:2010:233, 75. punkts; ko pēc tam apstiprināja 2011. gada 28. jūlija spriedums lietā *Mediaset* pret Komisiju, C-403/10, ECLI:EU:C:2011:533.
([68]) Komisijas 2010. gada 29. septembra Lēmums N178/2010 – Spānija – Kompensācija par sabiedrisko pakalpojumu saistībā ar mehānismu pašmāju ogles izmantojošu elektrostaciju prioritārai ieslēgšanai darbā, izpildi.
([69]) 2014. gada 3. decembra lēmums lietā *Castelnou Energía, SL* pret Komisiju, T-57/11, ECLI:EU:T:2014:1021.
([70]) Tā kā pretstatā alternatīvu tehnoloģiju platformām tiek pieprasīts, lai ierobežotie zemes resursi (t. i., frekvences) tiktu iedalīti vairākiem mērķiem, piemēram, televīzijai, mobilajai platjoslai un apraidēm tālrunī, šī reglamentējošā iejaukšanās ir radījusi papildu izmaksas, kas, iespējams, nebūtu noticis, ja jau pašā sākumā ciparu televīzijas pārraidēm būtu pieejamas citas platformas.
([71]) Skatīt 47. zemsvītras piezīmi.
([72]) Komisijas 2004. gada 23. septembra Lēmums SA N 370/2004, Francija – *Aide à la restructuration de la société Imprimerie nationale*.

(109) Šajā lietā ZCT platformas operatori gūst labumu no tā, ka privātām raidorganizācijām tiek kompensēti izdevumi par vienlaicīgas apraides nodrošināšanu, izmantojot ZCT, un ka tās turpinās izmantot ZCT platformu. Tādējādi jebkādas kompensācijas raidorganizācijām par vienlaicīgu TV pārraidi nodrošina šīs priekšrocības turpināšanos, jo raidorganizācijas maksā ZCT platformas operatoriem par vienlaicīgu to programmu pārraidīšanu 800 MHz un 700 MHz joslās pārejas periodā.

(110) Tāpēc, ka pasākums garantē labumu, kas rodas no vienlaicīgas apraides pakalpojumu sniegšanas raidorganizācijām, un, ņemot vērā to, ka ZCT platformas operatori gūst papildu priekšrocības garantētu ienākumu veidā, Komisija secina, ka ZCT platformas operatori ir šā pasākuma netiešie labuma guvēji.

4.1.3. *Pasākuma selektivitāte*

(111) Saskaņā ar LESD 107. panta 1. punktu, lai pasākumu varētu uzskatīt par valsts atbalstu, tam jābūt īpašam vai selektīvam, kas nozīmē, ka priekšrocības attiecas tikai uz konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanu.

(112) Pasākums ir selektīvs, jo tas ir konkrēti paredzēts privātajiem uzņēmumiem, kas pašlaik darbojas televīzijas programmu pārraižu pakalpojumu nozarē, izmantojot ZCT tehnoloģiju. Tāpēc apstrīdētais pasākums dod labumu tikai tiem uzņēmumiem, kas izmanto ZCT platformu, un nevis citiem uzņēmumiem, kas izmanto alternatīvas, piemēram, satelītu vai kabeļu platformas.

(113) Tāpēc Komisija secina, ka pasākums, kas paredz kompensāciju par papildu izmaksām, kuras rodas no vienlaicīgas apraides pienākuma, ir selektīvs pasākums Līguma 107. panta 1. punkta izpratnē.

4.1.4. *Konkurences kropļojumi un ietekme uz tirdzniecību starp dalībvalstīm*

(114) Uz valsts pasākumiem attiecas Līguma 107. panta 1. punkts, jo tie kropļo vai draud kropļot konkurenci, dodot priekšroku konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanai, tādējādi ietekmējot tirdzniecību starp dalībvalstīm. Saskaņā ar Savienības tiesu judikatūru jēdziens "ietekmē tirdzniecību starp dalībvalstīm" ir saistīts ar konkurences kropļošanas jēdzienu, un abi jēdzieni bieži ir nesaraujami saistīti. Šajā ziņā Tiesa ir konstatējusi, ka "abi Līguma 107. panta 1. punkta piemērošanas nosacījumi, proti, ka tirdzniecībai starp dalībvalstīm jābūt ietekmētai un konkurencei kropļotai, parasti ir nesaraujami saistīti. Jo īpaši, ja valsts finansiālais atbalsts stiprina kāda konkrēta uzņēmuma stāvokli salīdzinājumā ar citiem uzņēmumiem, kas konkurē Kopienas iekšējā tirgū, ir jāuzskata, ka pēdējos šis atbalsts ietekmē" ([73]).

(115) Turklāt saskaņā ar judikatūru *Philip Morris* ([74]) lietā ir pieņemts uzskatīt, ka tiek ietekmēta tirdzniecība, ja valsts piešķirtais atbalsts stiprina kādā konkrēta uzņēmuma stāvokli salīdzinājumā ar citiem konkurentiem ES iekšējā tirgū.

(116) Kā paskaidrots iepriekš, pasākums rada priekšrocības ZCT raidorganizācijām un netieši ZCT platformas operatoriem. Apstrīdētā pasākuma labuma guvēji konkurē ar citiem alternatīviem pakalpojumu sniedzējiem (satelītu, kabeļu, interneta protokola TV), kam netiks sniegts valsts atbalsts. Tāpēc, īstenojot šo pasākumu, tiks kropļota raidorganizāciju un platformu operatoru konkurence.

(117) Komisija uzskata, ka ES komerciālo raidorganizāciju un televīzijas pārraižu tīklu tirgus ir atvērts konkurencei ([75]).

(118) Raidorganizācijas darbojas reklāmas tirgos un pērk pārrobežu satura tiesības, konkurējot ar citu dalībvalstu uzņēmumiem. Spānijas raidorganizāciju un televīzijas tīklu tirgi arī uzņem ārvalstu dalībniekus (piemēram, satura piegādātājus un reklamētājus).

(119) Platformu operatori pārrobežu līmenī konkurē cits ar citu, kā arī ar pārējiem elektronisko sakaru platformu operatoriem.

([73]) 2001. gada 4. aprīļa spiedums lietā *Regione Friuli Venezia Giulia* pret Komisiju, T-288/97, ECLI:EU:T:2001:115, 41. punkts.
([74]) 1980. gada 17. septembra spriedums lietā *Phillip Morris* pret Komisiju, C-730/79, ECLI:EU:C:1980:209, 11. punkts.
([75]) Skatīt 56. un 57. zemsvītras piezīmi.

(120) Ņemot vērā iepriekš teikto, Komisija secina, ka minētais pasākums kropļo konkurenci un ietekmē tirdzniecību starp dalībvalstīm Līguma 107. panta 1. punkta izpratnē.

4.1.5. *Secinājums par atbalsta pastāvēšanu*

(121) Iepriekš minēto apsvērumu dēļ Komisija secina, ka pasākums atbilst kritērijiem, kas noteikti Līguma 107. panta 1. punktā un tāpēc uzskatāms par valsts atbalstu minētā panta izpratnē.

4.2. **Saderības novērtējums**

4.2.1. *Vispārīgi jautājumi*

(122) Kopš 2002. gada Komisija ir aktīvi atbalstījusi apraides digitalizāciju ES. "e-Eiropas 2005" rīcības plāns ([76]), iniciatīva "i-2010" ([77]), Paziņojums par pāreju no analogās uz digitālo apraidi, kā arī Komisijas saistības beigt analogās pārraides ES 2012. gadā ir šajā ziņā nepārprotams Komisijas stratēģijas pierādījums.

(123) Tomēr, zinot, kādi riski ir saistīti ar digitalizācijas procesu, Komisija ir vairākkārt uzsvērusi, ka regulējums šajā jomā nedrīkst ne uzspiest, ne diskriminēt konkrētas digitālās platformas izmantošanu, bet ka ir jāievēro tehnoloģiju neitralitātes princips. Tas nozīmē, ka ikvienai platformai ir jāiesaistās konkurencē saskaņā ar savām spējām, jo īpaši ar spēju nodrošināt maksimālas priekšrocības patērētājiem.

(124) Saskaņā ar vispārēju pieeju atbalsta izmantošanai, lai pārvarētu konkrētas tirgus nepilnības vai nodrošinātu sociālo un reģionālo kohēziju ([78]), Komisijas paziņojumā par pāreju no analogās uz digitālo apraidi ir paredzēts, ka konkrētajā digitalizācijas jomā valsts atbalsts būs pamatots ar diviem nosacījumiem: pirmkārt, ja tiek skartas vispārējas intereses, un, otrkārt, tirgus nepilnību gadījumā, t. i., ja tirgus dalībniekiem vieniem pašiem neizdodas panākt kopējam labumam atbilstīgu rezultātu. Paziņojumā ir arī teikts, ka valsts atbalstu katrā ziņā jāpamato ar pienācīgu tirgus analīzi. Paziņojumā arī norādīts, ka pāreja uz ciparu formāta apraidi ir svarīgs uzdevums nozarei, kurai jādarbojas atbilstīgi tirgus noteikumiem. Būtībā katram tīklam būtu jākonkurē, balstoties uz savām priekšrocībām. Lai nodrošinātu šā principa ievērošanu, jebkādam valsts atbalstam vajadzētu pēc iespējas atbilst tehnoloģiju neitralitātes principam ([79]).

(125) Komisija piemēroja valsts atbalsta noteikumus šajā nozarē vairākos lēmumos, kas pamatojās uz paziņojumā par digitālo pāreju izklāstītajiem principiem ([80]).

(126) Spānijas centrālā valdība ir koordinējusi pāreju no analogās uz ciparu apraidi un faktiski atbalstījusi ZCT platformu, kaitējot alternatīvām platformām ([81]).

([76]) Komisijas paziņojums Padomei, Eiropas Parlamentam, Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai – "e-Eiropas 2005 rīcības plāns: informācijas sabiedrība ikvienam", COM(2002) 263 final.

([77]) Komisijas paziņojums Padomei, Eiropas Parlamentam, Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai "i-2010 – Eiropas informācijas sabiedrība izaugsmei un nodarbinātībai", COM(2005) 229 galīgā redakcija.

([78]) Skatīt, piemēram, Valsts atbalsta rīcības plānu "Mazāks un mērķtiecīgāks valsts atbalsts: plāns valsts atbalsta reformai 2005.–2009. gadam". COM(2005) 107 galīgā redakcija, 4. lpp.

([79]) Šo pieeju apstiprināja Vispārējā tiesa savā 2015. gada 26. novembra spriedumā lietā Spānija pret Komisiju, T-461/13, ECLI:EU:T:2015:891; *Basque Country and Itelazpi* pret Komisiju T-462/13, ECLI:EU:T:2015:902; *Galicia* pret Komisiju un *Retegal* pret KomisijuT-463/13 un T-464/13, ECLI:EU:T:2015:901; *Catalonia and CTTI* pret Komisiju, T-465/13, ECLI:EU:T:2015:900; *Navarra* pret Komisiju T-487/13, ECLI:EU:T:2015:899; un, visbeidzot, *Abertis Telecom and Retevisión* pret Komisiju T-541/13, ECLI:EU:T:2015:898.

([80]) Skatīt cita starpā N622/03 *Digitalisierungsfonds – Austria* (OV C 228, 17.9.2005., 11. lpp.); Komisijas 2005. gada 9. novembra Lēmumu 2006/513/EK par valsts atbalstu, ko Vācijas Federatīvā Republika piešķīrusi zemes ciparu apraides televīzijas (*DVB-T*) ieviešanai Berlīnē un Brandenburgā (OV L 200, 22.7.2006., 14. lpp.); Komisijas 2006. gada 20. decembra Lēmumu 2007/258/EK par pasākumu C 24/2004 (ex NN 35/2004), ko īsteno Zviedrija, ieviešot ciparu virszemes televīziju (OV L 112, 30.4.2007. 77. lpp.); Komisijas 2007. gada 24. janvāra Lēmumu 2007/374/EK par valsts atbalstu C 52/2005 (ex NN 88/2005, ex CP 101/2004), ko īstenojusi Itālijas Republika ciparu dekodētāju subsidētai pirkšanai (OV L 147, 8.6.2007., 1. lpp.); N270/06 – Subsīdijas ciparu dekoderiem ar *API* – Itālija (OV C 80, 13.4.2007., 1. lpp.); N107/07 – Subsīdijas *IdTV* – Itālija (OV C 246, 20.10.2007., 1. lpp.); Komisijas 2007. gada 23. oktobra Lēmumu 2008/708/EK par valsts atbalstu C 34/06 (ex N 29/05, ex CP 13/04), ko Vācijas Federatīvā Republika vēlas īstenot zemes ciparu televīzijas (*DVB-T*) ieviešanai Ziemeļreinā-Vestfālenē (OV L 236, 3.9.2008., 10. lpp.); SA.28685 – *Captación de Televisión Digital en Cantabria – Spain* (OV C 119, 24.4.2012., 1. lpp.); N671b/2009 – Digitālā pāreja Slovākijā (OV C 39, 8.2.2011., 1. lpp.).

([81]) Skatīt 21. zemsvītras piezīmi.

4.2.2. *Novērtējums par saderību saskaņā ar Līguma 107. panta 2. punkta b) apakšpunktu*

(127) LESD 107. panta 2. punkta b) apakšpunktā noteikts, ka ar iekšējo tirgu ir saderīgs atbalsts, ko sniedz, lai novērstu kaitējumu, ko nodarījušas dabas katastrofas vai ārkārtēji notikumi. Šajā gadījumā Spānijas iestādes apgalvo, ka digitālās dividendes atbrīvošana jāuzskata par ārkārtēju notikumu.

(128) Tomēr, apsverot izņēmumus no vispārējā principa, kas noteikts Līguma 107. panta 1. punktā, proti, ka valsts atbalsts nav saderīgs ar iekšējo tirgu, ES tiesas uzskata, ka "ārkārtēja notikuma" jēdziens, ko ietver Līguma 107. panta 2. punkta b) apakšpunkts, ir jāsaprot šaurākā nozīmē ([82]). Līdz šim ES tiesas ir pieņēmušas, ka ārkārtēji notikumi ir kari, iekšēji nemieri vai streiki un, ar dažām atrunām un atkarībā no to apmēra, lielas kodolavārijas vai ražošanas negadījumi, kas izraisa plašus zaudējumus ([83]). Savukārt ES tiesas par ārkārtējiem notikumiem neuzskata nekādus paredzamus un neparedzamus notikumus, kas tiek uztverti kā riski, kurus parasti sedz uzņēmumi ([84]). Tas pats attiecas uz notikumiem, kas rodas politisku, uzņēmējdarbības vai citādu kļūdu dēļ, vai notikumiem, kas saistīti ar parastiem uzņēmējdarbības vai citiem uzņēmumu riskiem.

(129) Lai īstenotu Spānijas iestāžu lēmumu atbrīvot digitālo dividendi, bija vajadzīga spektra pārdale, kas ietekmētu to uzņēmumu pienākumus, kuri aktīvi darbojas apraides nozarē. Tomēr, tā kā šie pienākumi neapšaubāmi izriet no reglamentējošiem pasākumiem, tos nevar uzskatīt par ārkārtējiem notikumiem. Kā jau iepriekš analizēts, pienākumus un izmaksas, kas izriet no juridiskām saistībām, parasti izpilda un sedz uzņēmumi, kas ir aktīvi attiecīgajā nozarē, un tie pēc savas būtības ir iekļauti šo uzņēmumu budžetos ([85]).

(130) Tāpēc Komisija nepievienojas viedoklim, ka pasākuma mērķis ir atlīdzināt izmaksas, ko izraisījuši ārkārtēji notikumi, un tāpēc tā neuzskata, ka pasākums ir saderīgs saskaņā ar Līguma 107. panta 2. punkta b) apakšpunktu.

4.2.3. *Novērtējums par saderību saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu*

(131) Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunkts nosaka, ka "atbalstu, kas veicina konkrētu saimniecisko darbību vai konkrētu tautsaimniecības jomu attīstību, ja šādam atbalstam nav tāds nelabvēlīgs iespaids uz tirdzniecības apstākļiem, kas ir pretrunā kopīgām interesēm", var uzskatīt par saderīgu ar iekšējo tirgu.

(132) Lai atbalsts būtu saderīgs ar iekšējo tirgu saskaņā ar 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, Komisija salīdzina atbalsta pozitīvo un negatīvo ietekmi. Piemērojot līdzsvara testu, Komisija novērtē šādus jautājumus:

1. Vai atbalsta pasākums ir vērsts uz skaidri definētu vispārējas nozīmes mērķi (t. i., vai ierosinātais atbalsts ir vērsts uz tirgus nepilnības novēršanu vai uz citu mērķi)?

2. Vai atbalsts ir piemērots attiecīgā vispārējas nozīmes mērķa sasniegšanai? Konkrētāk:

   a) Vai atbalsts ir piemērots instruments, proti, vai ir citi labāk piemēroti instrumenti?

   b) Vai tam ir stimulējoša ietekme, t. i., vai atbalsts maina uzņēmumu rīcību?

   c) Vai atbalsta pasākums ir proporcionāls, t. i., vai tādas pašas izmaiņas rīcībā būtu iespējams panākt ar mazāku atbalstu?

3. Vai konkurences kropļojumi un ietekme uz tirdzniecību ir ierobežoti tā, lai kopējais samērs būtu pozitīvs?

([82]) Skatīt, cita starpā, 2004. gada 11. novembra spriedumu lietā "Spānija pret Komisiju", C-73/03, ECLI:EU:C:2004:711, 37. punkts; 2006. gada 23. februāra spriedumu lietā *Atzeni* pret *Regione autonoma della Sardegna*, C-346/03 un C-529/03, ECLI:EU:C:2006:130, 79. punkts; 2011. gada 14. jūlija spriedumu lietā "Komisija pret Itāliju", C-303/09, ECLI:EU:C:2011:483, 7. punkts; 2008. gada 25. jūnija spriedumu lietā *Olympiaki Aeroporia Ypiresies AE* pret Komisiju, T-268/06, ECLI:EU:T:2008:222, 52. punkts.

([83]) Skatīt, piemēram, 2008. gada 12. novembra spriedumu lietā *Cantieri Navali Termoli SpA* pret Komisiju, T-70/07, ECLI:EU:T:2008:486, 59. punkts.

([84]) Skatīt 2008. gada 12. novembra spriedumu lietā *Cantieri Navali Termoli SpA* pret Komisiju, T-70/07, ECLI:EU:T:2008:486, 81. punkts.

([85]) Skatīt 2008. gada 25. jūnija spriedumu lietā *Olympiaki Aeroporia Ypiresies AE* pret Komisiju, T-268/06, ECLI:EU:T:2008:222, 66. punkts.

(133) Turklāt papildus līdzsvara testam Komisijas paziņojumā par pāreju no analogās uz digitālo apraidi ir noteikti kritēriji, kas jāievēro, maksājot subsīdijas pārejas procesā uz ciparu formātu; jo īpaši valsts pasākumos ir jāievēro tehnoloģiju neitralitātes princips ([86]).

(134) Tehnoloģiju neitralitātes principa ievērošanu, ko noteikusi Komisija savā paziņojumā, novērtējot valsts atbalsta likumību, ir apstiprinājušas arī ES tiesas ([87]).

(135) Komisija uzskata, ka tehnoloģiju neitralitātes princips attiecas arī uz digitālās dividendes atbrīvošanu. Šā jautājuma izskatīšana ir arī iekļauta pasākuma novērtējumā.

A. **Vispārējas nozīmes mērķi**

Atbalsts atbilst Savienības politikai attiecībā uz digitālo dividendi

(136) Savā pirmajā paziņojumā par digitālo dividendi Komisija atzina tās lielo nozīmi ([88]), paužot uzskatu, ka digitālā dividende jāaplūko visplašākajā kontekstā, ņemot vērā globālo līdzsvaru starp radiofrekvenču spektra piedāvājumu un pieprasījumu, kā arī uzsvēra vajadzību Eiropai garantēt vislabāko digitālās dividendes izmantojumu. Digitālās dividendes koordinēta izmantojuma veicināšana tika vēl vairāk uzsvērta paziņojumā par to, kā pārvērst digitālo dividendi sociālajā labumā un ekonomikas izaugsmē ([89]).

(137) Digitālās dividendes atbrīvošana ir svarīgs faktors, kas palīdz sasniegt vienas no stratēģijas "Eiropa 2020" pamatiniciatīvām – Digitālās programmas Eiropai – mērķus ([90]) ([91]). Viens no iepriekšminētās Digitālās programmas Eiropai mērķiem ir garantēt aizvien lielāka ātruma vispārēja joslas platuma pārklājumu, kuram ierosināja izmantot digitālās dividendes bezvadu platjoslas konkrētas frekvences ([92]). Šajā ziņā Lēmumā Nr. 243/2012/ES ir pieprasīts, lai visas dalībvalstis elektroniskajiem sakariem nodrošina 800 MHz joslu no 2013. gada 1. janvāra. Komisiju pilnvaroja atļaut izņēmumus līdz 2015. gadam ārkārtēju valsts mēroga vai vietēju apstākļu gadījumā.

(138) Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, var secināt, ka pasākums sniedz ieguldījumu veiksmīgi definēta politikas mērķa sasniegšanā.

([86]) Skatīt arī 2.1.3. iedaļu.

([87]) Skatīt, piemēram, 2010. gada 15. jūnija spriedumu lietā *Mediaset* pret Komisiju, T-177/07, ECLI:EU:T:2010:233. Šā sprieduma 127. punktā ir teikts, ka atbalsts "patērētajiem neattaisno diskrimināciju starp dažādām platformām, jo nav jāvada patērētāji vienas ciparu platformas virzienā". Šo vērtējumu ir apstiprinājusi Tiesa savā 2011. gada 28. jūlija spriedumā lietā *Mediaset* pret Komisiju, C-403/10, ECLI:EU:C:2011:533. Skatīt arī 2011. gada 15. septembra spriedumu lietā "Vācija pret Komisiju", C-544/09, ECLI:EU:C:2011:584, kura 80. punktā Tiesa konstatēja, ka šajā gadījumā nav pierādīts, ka atbalsts konkrētai tehnoloģijai un nevis kādai citai bija nepieciešams, lai atrisinātu strukturālu problēmu. Turklāt 2009. gada 6. oktobra spriedumā lietā "Vācija pret Komisiju", T-21/06, ECLI:EU:T:2009:387, saistībā ar *DVB-T – Berlin/Brandebourg*, Tiesa 69. punktā pievērsās tehnoloģiju neitralitātei un noteica, ka, pārejot no analogās uz ciparu apraidi, ir jāņem vērā visas pārraides platformas, piemēram, kabeļu, satelītu vaizemes tīkli. Nesen – 2015. gada 26. novembra spriedumā lietā "Spānija pret Komisiju", T-461/13, ECLI:EU:T:2015:891; *Basque Country and Itelazpi* pret Komisiju T-462/13, ECLI:EU:T:2015:902; *Galicia* pret Komisiju un *Retegal* pret Komisiju T-463/13 un T-464/13, ECLI:EU:T:2015:901; *Catalonia* un *CTTI* pret Komisiju, T-465/13, ECLI:EU:T:2015:900; *Navarra* pret Komisiju T-487/13, ECLI:EU:T:2015:899; un, visbeidzot, *Abertis Telecom* un *Retevisión* pret Komisiju T-541/13, ECLI:EU:T:2015:898, Tiesa atcēla visas darbības un apstiprināja Komisijas lēmumu SA.28599 par ZCT ieviešanu Spānijā. Tiesa jo īpaši konstatēja, ka Komisijai ir taisnība, apgalvojot, ka strīdīgie pasākumi nevar tikt uzskatīti par valsts atbalstu, kas ir saderīgs ar iekšējo tirgu, jo īpaši tāpēc, ka netiek ievērots tehnoloģiju neitralitātes princips.

([88]) COM(2007) 700 galīgā redakcija.

([89]) COM(2009) 586 galīgā redakcija.

([90]) COM(2010) 245 galīgā redakcija/2.

([91]) COM(2010) 2020 galīgā redakcija.

([92]) "Progresīvai Eiropas frekvenču spektra politikai ir ne tikai jānodrošina raidīšana, bet arī jāveicina efektīva spektra pārvaldība, līdz noteiktam nākotnes datumam atsevišķas digitālās dividendes frekvences nododot lietošanā bezvadu platjoslai, nodrošinot papildu elastību (atļaujot arī spektra tirdzniecību) un atbalstot konkurenci un novatorismu."

Tirgus nepilnības

(139) Valsts atbalsta rīcības plānā ([93]) Komisija paskaidro savu vispārējo pieeju valsts atbalstam, kas paredzēts ilgtspējīgas izaugsmes, konkurētspējas un kohēzijas veicināšanai. Tā norāda, ka dalībvalstis var izmantot valsts atbalstu, lai novērstu konkrētas tirgus nepilnības vai nodrošinātu sociālo vai reģionālo kohēziju. Šādos gadījumos ir tomēr jāpierāda, ka atbalsts ir piemērots instruments problēmas risināšanai, ka tas aprobežojas ar minimālo summu, kas vajadzīga, un ka tas nepiedienīgi nekropļo konkurenci.

(140) Spānijas iestādes ir apgalvojušas, ka pasākums novērš nepilnības elektronisko sakaru tirgū, proti, novērš pieejamā spektra deficītu pienācīgai elektronisko sakaru pakalpojumu nodrošināšanai, jo īpaši, izstrādājot lietojumprogrammas nākamās paaudzes (4G) bezvadu platjoslas pakalpojumiem. Komisija ir atzinusi šo deficītu jau savā paziņojumā par pāreju no analogās uz digitālo apraidi, un tāpēc tā 2009. gadā ieteica atbrīvot 800 MHz frekvenču joslu, kas ir ļoti piemērota elektronisko sakaru pakalpojumiem.

(141) Digitālās dividendes atbrīvošana ir līdzīga digitālajai pārejai, kad bija jāatbrīvo zemes analogās frekvences un apraide pārgāja uz zemes digitālajām frekvencēm. Komisija atzina, ka digitālās parejas gadījumos ([94]) var rasties tirgus nepilnības, piemēram, ja tirgus dalībnieki nevēlas vienoties par kopīgu grafiku pārejai no viena joslas platuma uz citu (koordinācijas problēma) vai ja tirgus dalībnieki neņem vērā šā procesa pozitīvo ietekmi uz visu sabiedrību, jo viņiem nav nekāda stimula to darīt (pozitīva ārējā ietekme).

(142) Pozitīvā ārējā ietekme, ko rada digitālās dividendes atbrīvošana, ir vērsta uz elektronisko sakaru operatoriem, kā arī vispārēju ekonomikas attīstību, nevis uz konkrētām raidorganizācijām.

(143) Šajā ziņā ir jāatgādina, ka pasākums ir paredzēts, lai kompensētu privātu raidorganizāciju papildu izmaksas, kas rodas vienlaicīgas apraides pienākuma dēļ.

(144) Tāpēc, lai novērtētu valsts atbalstu, tirgus nepilnību jautājums tiek saistīts ar privāto raidorganizāciju pakalpojumu nepārtrauktību.

(145) Šajā ziņā ir jāatzīmē, ka, atšķirībā no publiskajām raidorganizācijām, privātajām raidorganizācijām nav uzdevuma sniegt sabiedriskos pakalpojumus.

(146) Ir jāņem vērā arī tas, ka gadījumā, ja raidorganizācijas neveiktu vienlaicīgu apraidi, tām tomēr būtu jāpārslēdz savi kanāli uz jaunām frekvencēm, un tas varētu izraisīt skatītāju zaudējumu līdz tam laikam, kad antenas būs pielāgotas. Citiem vārdiem sakot, skatītāju zaudējums sniedz raidorganizāciju uzņēmējdarbībai spēcīgu motivāciju, lai tās veiktu vienlaicīgu apraidi pat tad, ja trūkst reglamentējošu saistību. Faktiski, ja raidorganizācijām pašām vajadzētu nest šo nastu, tās nodrošinātu, lai vienlaicīgas apraides periods būtu pēc iespējas īsāks, bet lai skatītāju skaits šā perioda beigās būtu maksimāls; tādējādi tās apvienotu savas intereses ar Spānijas iestāžu interesēm bez īpašas vajadzības saņemt publisku finansējumu. To apstiprina fakts, ka tajā laikā pāreja uz 700 MHz joslu jau bija pabeigta un privātās raidorganizācijas jau bija segušas vienlaicīgas apraides izmaksas ([95]).

(147) Turklāt Spānijas iestādes ar Karaļa Dekrētu 805/2014 jau bija pa to laiku atcēlušas privāto raidorganizāciju vienlaicīgas apraides pienākumu ([96]), tādējādi apstiprinot Komisijas lēmumā par procedūras uzsākšanu pausto viedokli, ka skatītāju zaudējums dod raidorganizācijām spēcīgu uzņēmējdarbības motivāciju veikt vienlaicīgu apraidi un/vai ka vienlaicīga apraides sniegšana nav vajadzīga, un/vai to var finansēt pašas raidorganizācijas.

(148) Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, Komisija secina, ka tirgus nepilnību pastāvēšana nav konstatēta. Nekādu citu labi definētu vispārēju interešu mērķi ne Spānijas iestādes, ne ieinteresētās puses nav izvirzījušas.

([93]) COM(2005) 107 galīgā redakcija.
([94]) Skatīt 80. zemsvītras piezīmi.
([95]) Pamatojoties uz informāciju, kas saņemta no Spānijas iestādēm 2015. gada septembrī.
([96]) *Real Decreto 805/2014, de 19 de septiembre, por el que se aprueba el Plan Técnico Nacional de la Televisión Digital Terrestre y se regulan determinados aspectos para la liberación del dividendo digital*.

(149) Tā kā trūkst labi definēta vispārēju interešu mērķa, saskaņā ar LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu pasākums nav saderīgs ar iekšējo tirgu.

(150) Citi iepriekš aprakstītā līdzsvara testa aspekti tiks aplūkoti turpmāk. Kā tiks parādīts, tie arī liek apšaubīt apgalvojumu par pasākuma saderību ar iekšējo tirgu.

B. **Labi plānots atbalsts**

Atbalsts ir piemērots instruments

(151) Valsts iestādēm ir dažādi līdzekļi digitālās dividendes atbrīvošanas pārvaldīšanai. Pašreizējā lietā Spānijas iestādes nolēma uzlikt vienlaicīgas apraides pienākumu un kompensēt ZCT raidorganizācijām papildu izmaksas, kas izriet no šā pienākuma.

(152) Izsakoties konkrētāk, Spānijas iestādes ar Karaļa Dekrētu 365/2010 plānoja frekvenču pārdalīšanu un tai paredzēto laiku. Karaļa dekrēts uzlika raidorganizācijām pienākumu nodrošināt vienlaicīgu apraidi gan vecajās, gan jaunajās frekvenču joslās (t. i., 800 MHz un 700 MHz joslās), līdz tām tiks piešķirti galīgie programmu bloki ([97]) zemākajā, 700 MHz frekvenču joslā, t. i., līdz uztveršanas infrastruktūru skaits (apraides antenas), kuras der jaunajiem programmu blokiem, būs vienāds ar to antenu skaitu, kuras bija piemērotas iepriekšējiem programmu blokiem (piešķirtas pārejas periodā). Vēlāk tiesību Aktā par ilgtspējīgu ekonomiku Spānijas iestādes atzina raidorganizāciju tiesības uz finansiālu to izmaksu kompensāciju, kas saistītas ar vienlaicīgas apraides pienākumu.

(153) Un tomēr reglamentējošais pienākums bija pats par sevi pietiekams, lai sasniegtu vēlamo mērķi – pārejas periodā nodrošināt vienlaicīgu apraidi vairākās frekvencēs. Patiešām, kā skaidrots 147. apsvērumā, tirgus attīstība I zonā lika Spānijas iestādēm saprast, ka pat reglamentējošais pienākums sniegt vienlaicīgu apraidi nebija nepieciešams, lai nodrošinātu netraucētu digitālās dividendes atbrīvošanu. Ņemot vērā iepriekš sniegtos apsvērumus, Komisija secina, ka pasākums nav piemērots instruments.

Stimulējošā ietekme un nepieciešamība

(154) Attiecībā uz pasākuma stimulējošo ietekmi un nepieciešamību ir jāpārbauda, vai privātās raidorganizācijas būtu pašas nolēmušas nodrošināt vienlaicīgu apraidi un vai tās to darītu tajā pašā laika periodā bez valsts atbalsta.

(155) Spānijas iestādes oficiālās izmeklēšanas laikā turpināja iebilst, apgalvojot, ka privātās raidorganizācijas nevēlēsies nodrošināt vienlaicīgas apraides: tās jau ir finansējušas dārgo pāreju no analogās uz digitālo TV apraidi un atrisinājušas problēmas, kas radās šajā pārejas laikā, piemēram, traucējumus zemes ciparu kanālos, kurus tām sākotnēji piešķīra, un tās nesaņemtu nekādu papildu ieguvumu, pārejot uz citu frekvenču joslu.

(156) Tomēr, neraugoties uz iepriekš izteiktajiem apgalvojumiem, nav pienācīgu pierādījumu, ka raidorganizācijas nostātos pret vienlaicīgu apraidi, ja tām netiktu piešķirts atbalsts. Faktiski to rīcība tirgū pierādīja pretējo.

(157) Komisija pauž viedokli, ka raidorganizāciju pienākums, kas noteikts licencēs – sniegt nepārtrauktus kvalitatīvus pakalpojumus – nozīmē pašām finansēt vienlaicīgo apraidi pārejas pagaidu periodā ([98]). Lēmumā par procedūras uzsākšanu Komisija šajā ziņā uzskatīja, ka pietiek ar reglamentējošu tiesību aktu uzlikt raidorganizācijām pienākumu sniegt vienlaicīgu apraidi uz sava rēķina, lai nodrošinātu netraucētu digitālās dividendes atbrīvošanu. Faktiski tas, ka pat šis precīzi formulētais pienākums vēlāk tika atcelts, kā paskaidrots 147. apsvērumā, tikai pierāda, ka privāto raidorganizāciju saistības nodrošināt nepārtrauktu pakalpojumu saskaņā ar licenci nozīmē vienlaicīgas apraides pašfinansēšanu un to, ka šīm raidorganizācijām jebkurā gadījumā ir pietiekams stimuls pašām sniegt attiecīgos pakalpojumus un tāpēc minētais pasākums nav nepieciešams.

([97]) Pārejas laikā no analogās uz digitālo apraidi Spānija ir raidorganizācijām piešķīrusi pagaidu programmu blokus (I posms). Pēc digitālās dividendes atbrīvošanas tām ir piešķirti galīgie programmu bloki (II posms).

([98]) Tas, protams, neatturēja Spānijas iestādes no pienākuma uzlikšanas raidorganizācijām nodrošināt vienlaicīgu apraidi abās frekvenču joslās līdz galīgajai programmu bloka 700 MHz joslā piešķiršanai, lai nodrošinātu nekavētu digitālās dividendes atbrīvošanu.

(158) Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, Komisija secina, ka Spānijas iestādēm nav izdevies pierādīt pasākuma stimulējošo ietekmi un nepieciešamību.

Proporcionalitāte

(159) Līdzsvara pārbaudes kontekstā ir svarīgi novērtēt, vai iestāžu pieņemtais pasākums ir proporcionāls vajadzībai novērst tirgus nepilnības un veicināt konkurenci tirgū. Attiecībā uz proporcionalitāti savā lēmumā par *DVB-T Brandenburg* ([99]) Komisija uzskatīja par vajadzīgu salīdzināt pieņemto pasākumu ar iespējamiem alternatīviem pasākumiem: "Valsts regulējumam nevajadzētu ne noteikt, ne arī atbalstīt kāda noteikta ciparu apraides veida kā kabeļtīklu, satelīta, zemes vai pa DSL raidītas televīzijas lietošanu, un līdz ar to ievērot "tehnoloģiju neitralitātes" principu. Kā minēts pamatdirektīvā, tas neizslēdz arī faktu, ka kāda dalībvalsts sper atbilstīgus soļus, lai attaisnotos gadījumos veicinātu noteiktus specifiskus pakalpojumus, kā, piemēram, ciparu televīziju ka līdzekli efektīvai radiofrekvenču spektra izmantošanai. Tas nozīmē, ka principā katram apraides tīklam saviem spēkiem būtu jāpiedalās konkurences apstākļos, bet tomēr ir iespējams ņemt vērā arī iejaukšanos, kuras mērķis ir novērst tieši saistībā ar kādu noteiktu apraides tīkla veidu konstatētas tirgus nepilnības. Jo tirgū gūt vietu vajadzētu tikai tiem apraides tīkliem, kas patērētājiem sniedz vislielāko labumu." Komisija šajā gadījumā secināja, ka atbalsts nebija ne nepieciešams, ne proporcionāls.

(160) Šajā lietā Komisija konstatē, ka pasākums aprobežojas ar ārkārtas izdevumiem, kas privātajām raidorganizācijām būs jāsedz vienlaicīgas apraides pienākuma dēļ, nodrošinot pārklājumu 96 % iedzīvotāju I zonā. Kompensācija ir noteikta tādā apmērā, lai segtu tikai tās izmaksas, kas ir saistītas ar vienlaicīgas apraides pienākumu.

(161) Spānijas valdība bija paredzējusi kompensēt papildu izmaksas, kas saistītas ar vienlaicīgu apraidi, 100 % apmērā. Spānijas iestādes ir apgalvojušas, ka kompensācija 100 % apmērā par papildu izmaksām ir nepieciešama to raidorganizāciju finansiālās situācijas dēļ, kas finansējušas digitālo pāreju no saviem līdzekļiem. Turklāt tās ir apgalvojušas, ka bez finansējuma, ko piedāvā šis pasākums, dažas raidorganizācijas būtu bankrotējušas. Tomēr Spānijas iestādes nav iesniegušas pietiekami pārliecinošus pierādījumus, lai pamatotu tik lielu atbalstu.

(162) Lēmumā par procedūras uzsākšanu Komisija uzskatīja, ka nevar izslēgt arī iespēju, ka potenciālās tirgus nepilnības būtu bijis iespējams novērst ar mazāka atbalsta palīdzību, piešķirot to tikai tiem uzņēmumiem, kas var pierādīt atbalsta nepieciešamību, vai arī saīsinot vienlaicīgas apraides periodu. Tomēr šādu pieeju Spānijas iestādes neapsvēra jau no paša sākuma.

(163) Spānijas iestādes nav sniegušas pārliecinošus pierādījumus un jo īpaši izmaksu izpēti, kas pierādītu, ka izvēle pārslēgt 800 MHz programmu blokus uz citu zemes frekvenču joslu bija vislētākais un ātrākais digitālās dividendes atbrīvošanas risinājums.

(164) Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, Komisija secina, ka Spānijas iestādēm nav izdevies pierādīt, ka pasākums ir proporcionāls un aprobežojas ar minimālo summu, kas nepieciešama.

Tehnoloģiskā neitralitāte

(165) Komisija vairākos gadījumos ir uzsvērusi tehnoloģiju neitralitātes lielo nozīmi, pārejot uz digitālo apraidi. Savā paziņojumā par pāreju no analogās uz digitālo apraidi Komisija pauda nodomu rīkoties jauno elektroniskos sakarus reglamentējošo noteikumu garā, kuri pamatojas uz tirgus iniciatīvu un tehnoloģiju neitralitāti ([100]). Tāpēc, dalībvalstīm iejaucoties jebkādā veidā, tām ir jāizvairās nepienācīgi kropļot konkurenci starp platformām, lai ļautu ikvienai platformai konkurēt ar saviem nopelniem reglamentējoši vienlīdzīgos konkurences apstākļos.

([99]) Komisijas 2005. gada 9. novembra Lēmums 2006/513/EK par valsts atbalstu, ko Vācijas Federatīvā Republika ir piešķīrusi zemes ciparu televīzijas (*DVB-T*) ieviešanai Berlīnē un Brandenburgā (OV L 200, 22.7.2006., 14. lpp.).

([100]) 2.1.3. iedaļa.

(166) Tādā pašā veidā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2002/21/EK ([101]) 9. panta 3. punkts uzliek dalībvalstīm pienākumu nodrošināt, ka visa veida tehnoloģijas, kuras izmanto elektroniskajiem sakariem, var izmantot radiofrekvenču joslās, kas ir paziņotas kā pieejamas elektronisko sakaru pakalpojumiem attiecīgajos valsts frekvenču piešķīruma plānos saskaņā ar Savienības tiesību aktiem. Tā ir taisnība, ka šis noteikums ļauj dalībvalstīm ieviest proporcionālus un nediskriminējošus ierobežojumus attiecībā uz elektronisko sakaru pakalpojumos izmantoto radiotīklu veidiem vai bezvadu piekļuves tehnoloģiju, ja šie ierobežojumi ir nepieciešami, lai nodrošinātu, *inter alia*, c) pakalpojuma tehnisko kvalitāti vai f) vispārējas nozīmes mērķa izpildi, piemēram, lai izvairītos no neefektīva radiofrekvenču izmantojuma, vai kad apdraudēta dzīves drošība. Tomēr pašreizējā lietā Spānijas iestādes ne apgalvoja, ne pierādīja, ka ar šādu pamatojumu pasākums varētu attaisnot izņēmumu attiecībā uz tehnoloģiju neitralitātes principa ievērošanu.

(167) Gluži pretēji, Spānijas iestādes apgalvoja, ka pasākums ir tehnoloģiju ziņā neitrāls, jo privātās raidorganizācijas var brīvi izvēlēties jebkuru pieejamu tehnoloģiju platformu vienlaicīgas apraides nodrošināšanai. Šo apgalvojumu Komisija pārbaudīja oficiālās izmeklēšanas laikā, konstatējot, ka šādu scenāriju nepieļauj pašreizējās licences, kas liek privātajām raidorganizācijām izmantot ZCT tehnoloģiju, lai nodrošinātu 96 % ģeogrāfiskā pārklājuma I zonā.

(168) Komisijas lēmumi valsts atbalsta jomā attiecībā uz digitālo pāreju apstiprina šo pieeju. Savos lēmumos lietā *DVB-T-Berlin Brandenburg* ([102]) un digitālo dekoderu lietā ([103]), kurus apstiprināja Vispārējā tiesa ([104]), kā arī lēmumos pret Spāniju par ZCT ieviešanu II zonā ([105]), ko apstiprināja Vispārējā tiesa ([106]), Komisija norādīja, ka: 1) ZCT tehnoloģija nav pārāka par citām tehnoloģijām; 2) ja atbalstu piešķirtu šai platformai, tas būtu nepamatots tehnoloģiju neitralitātes principa izņēmums; un 3) diskriminācija, pārkāpjot tehnoloģiju neitralitātes principu, neļauj pasākumu atzīt par saderīgu ar iekšējo tirgu.

(169) Kā paskaidrots iepriekš, par sava satura pārraidi raidorganizācijas maksā ZCT platformas operatoriem, kas tādējādi gūst netiešu labumu no pasākuma. Tāpēc ir jāpārbauda, vai un kādā mērā platformu operatori ievēro tehnoloģiju neitralitātes principu.

(170) Spānijā tehnoloģiju izvēle tika izdarīta pašā administratīvā procesa sākumā, kad tika apstiprināts Karaļa Dekrēts 365/2010. Lai gan Karaļa dekrētā bija tieši noteikts, ka pārdale uz zemāku zemes frekvenču joslu un jo īpaši ZCT raidorganizāciju pāreja uz frekvencēm, kas ir zemākas par 800 MHz joslu, jāveic līdz 2014. gada beigām, šīs joslas atbrīvošana telesakaru operatoriem notika tikai pēc Akta par ilgtspējīgu ekonomiku pieņemšanas 2011. gadā, un tad arī finansiāla kompensācija par vienlaicīgas apraides izmaksām tika ietverta valsts tiesību aktos, dodot labumu tikai ZCT platformai un kaitējot alternatīvām platformām.

(171) Spānijas iestādes apgalvoja, ka pasākums nodrošina kompensāciju tikai par zaudējumiem, kas radušies zemes frekvenču pārdales dēļ. Citas platformas (piemēram, satelītu, kabeļu, interneta protokola TV utt.) tas neskar, jo tām nav vajadzīga kanālu pārslēgšana, kas nepieciešama digitālās dividendes atbrīvošanai, un tāpēc kompensācijas pasākums tām nav vajadzīgs. Tās apgalvo arī to, ka satelīta platforma nav piemērota vietējo un reģionālo programmu pārraidīšanai tādā pašā veidā kā ZCT platforma, piebilstot, ka dažkārt maksas saturu, ko pērk raidorganizācijas, ir iespējams apraidīt tikai Spānijas teritorijā vai tikai, izmantojot zemes apraidi.

(172) Attiecībā uz šiem apgalvojumiem Komisija atzīmē, ka platformu operatori uztur dažādas pārraides platformas, kas var nodrošināt alternatīvus risinājumus, lai novērstu frekvenču deficītu attiecīgajā Spānijas tirgū. Satelītu pārraides gadījumā, piemēram, nav nekādas vajadzības pielāgot sevišķi augstu frekvenču (*UHF*) spektru. Turklāt,

([101]) Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 7. marta Direktīva 2002/21/EK par kopējiem reglamentējošajiem noteikumiem attiecībā uz elektronisko komunikāciju tīkliem un pakalpojumiem (pamatdirektīva) (OV L 108, 24.4.2002., 33. lpp.).
([102]) Valsts atbalsts C 25/2004, *DVB-T* Berlīnē un Brandenburgā.
([103]) Valsts atbalsts C 52/2005, Ciparu dekoderi.
([104]) 2009. gada 6. oktobra spriedums lietā "Vācija pret Komisiju" *DVB-T – Berlin/Brandebourg*, T-21/06, ECLI:EU:T:2009:387; un 2010. gada 15. jūnija spriedums lietā *Mediaset* pret Komisiju, T-177/07, ECLI:EU:T:2010:233.
([105]) Skatīt 21. zemsvītras piezīmi.
([106]) Skatīt 79. zemsvītras piezīmi.

kā izriet no informācijas, ko sniegušas Spānijas iestādes, tās nav veikušas nekādu *ex ante* izpēti (piemēram, organizējot sabiedrisku apspriešanu vai izmantojot izsludinātu pētījumu), aicinot ieinteresētās personas sniegt savas piezīmes par šiem jautājumiem; tās neveica arī izmaksu un ieguvumu izpēti, salīdzinot alternatīvus risinājumus. Faktiski nekāda frekvenču pārdales alternatīva netika apsvērta.

(173) Tā vietā, kā sīkāk paskaidrots no 179. līdz 181. apsvērumam, pasākums kropļo konkurenci starp dažādām platformām (t. i., dažādiem tehnoloģiskiem risinājumiem), ja kādas konkrētas platformas izmaksas tiek kompensētas. Ņemot vērā to, ka alternatīvām platformām nerodas līdzīgas izmaksas, kas saistītas ar spektra pielāgošanu citiem nolūkiem, un tās nav atkarīgas no radiofrekvenču deficīta *UHF* joslā, pasākums neatbalsta visefektīvāko tehnoloģisko risinājumu.

(174) Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, Komisija secina, ka Spānijas iestādēm nav izdevies pierādīt, ka pasākums ir tehnoloģiju ziņā neitrāls.

C. **Konkurences kropļojumu apjoms un to ietekme uz tirdzniecību starp dalībvalstīm**

(175) Komisija ir novērtējusi vairākus valsts pasākumus, kas saistīti ar digitālo pāreju ([107]). Komisija paskaidroja, ka dalībvalstīm ir vairākas iespējas piešķirt publisku finansējumu digitālajai pārejai, tostarp arī vienlaicīgai apraidei, ja šis pasākums nav saistīts ar nevajadzīgiem kropļojumiem starp tehnoloģijām un uzņēmumiem, ir proporcionāls un aprobežojas ar minimālo finansējumu, kas vajadzīgs. Pēc analoģijas ar digitālo pāreju šie paši nosacījumi jāpiemēro pasākumam, par ko ziņojušas Spānijas iestādes.

(176) Tāpēc, ka šajā lietā ir tiešie un netiešie atbalsta labuma guvēji, konkurences kropļojumi var notikt dažādos līmeņos.

Konkurences kropļojumi privāto raidorganizāciju līmenī

(177) Kā jau secināts, privātās raidorganizācijas, kas izmanto ZCT platformu, saņem priekšrocības, jo tām tiek kompensētas izmaksas, kas tām parasti jāsedz pašām. Pasākums maina to rīcību parastos tirgus apstākļos. Patiešām, bez kompensācijas, kā apgalvo Spānijas iestādes, dažas no iesaistītajām raidorganizācijām nespētu finansēt vienlaicīgo apraidi un bankrotētu, kas beigtos ar licences zaudējumu. Tādā gadījumā brīvajai licencei pieteiktos citas raidorganizācijas. Izmantojot pasākuma atbalstu, privātās raidorganizācijas, kas nodrošina zemes apraidi, tomēr saglabā savu pašreizējo stāvokli, kā arī deficīta licences zemes apraidei, tādējādi pasākums neļauj citām raidorganizācijām ienākt tirgū. Vienīgais secinājums, ko var izdarīt, pamatojoties uz Komisijas saņemto informāciju, ir tāds, ka pasākums aizsargā pašreizējo tirgus dalībnieku stāvokli.

(178) Tāpēc pasākums kropļo privāto raidorganizāciju konkurenci tik lielā mērā, ka tas ir pretrunā kopējām interesēm.

Konkurences kropļojumi platformu operatoru līmenī

(179) Kompensējot raidorganizāciju vienlaicīgās apraides ZCT infrastruktūrā, tās tiek iedrošinātas arī turpmāk izmantot zemes platformu, nevis apsvērt, vai to interesēs nebūtu pāriet uz kādu citu platformu. Tas noved pie konkurences kropļojumiem pārraides platformu līmenī.

(180) Turklāt I zonas ZCT operatori gūst labumu no *NTP* reglamentējošas iejaukšanās, kas uzliek raidorganizācijām pienākumu nodrošināt pārklājumu 96 % iedzīvotāju, izmantojot ZCT. Tāpat arī saskaņā ar licencēm raidorganizācijām nav atļauts izmantot citas alternatīvas platformas (t. i., satelītu, kabeļu vai interneta protokola TV), lai nodrošinātu noteikto minimālo ģeogrāfisko pārklājumu, citādi tās zaudētu savas licences. Līdz ar to lielākā daļa vienlaicīgas apraides izmaksu summas tiks *de facto* izdota par *Abertis* ZCT platformas izmantošanu, ņemot vērā tā stāvokli tirgū. Šī priekšrocība kaitē citu tehnoloģiju platformām, kas konkurē tajā pašā tirgū, piemēram, satelītu tehnoloģijai.

([107]) Skatīt 80. zemsvītras piezīmi.

(181) Tāpēc šis pasākums kropļo platformu operatoru konkurenci tik lielā mērā, ka tas ir pretrunā kopējām interesēm.

Izvērtējums

(182) Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, Komisija secina, ka priekšrocības, kas piešķirtas gan ZCT privātajām raidorganizācijām, gan ZCT platformas operatoriem, kaitē citām privātām raidorganizācijām un alternatīvu tehnoloģiju platformu operatoriem, kas konkurē tajā pašā tirgū, un kropļo konkurenci dažādos līmeņos tik lielā mērā, ka tas ir pretrunā kopējām interesēm.

Secinājums

(183) Tiek secināts, ka minētais pasākums nav piemērots, nepieciešams, proporcionāls un tehnoloģiju ziņā neitrāls instruments un ka tas kropļo konkurenci un ietekmē tirdzniecību starp dalībvalstīm tik lielā mērā, ka tas ir pretrunā kopējām interesēm.

5. **SECINĀJUMS**

(184) Komisija konstatē, ka pasākums, kura mērķis ir kompensēt privātu raidorganizāciju vienlaicīgas apraides izmaksas sakarā ar digitālās dividendes atbrīvošanu, neatbilst Līguma 107. panta 3. punkta prasībām un tādējādi ir nesaderīgs ar iekšējo tirgu,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Valsts atbalsts, par kuru ir ziņojusi Spānijas Karaliste un kura mērķis ir kompensēt privātu raidorganizāciju vienlaicīgas apraides izmaksas sakarā ar digitālās dividendes atbrīvošanu, neatbilst Līguma 107. panta 3. punkta prasībām un tādējādi ir nesaderīgs ar iekšējo tirgu. Tāpēc šo valsts atbalstu attiecīgi nedrīkst īstenot.

2. pants

Spānijas Karaliste divu mēnešu laikā no šā lēmuma paziņošanas brīža informē Komisiju par pasākumiem, ko tā ir veikusi šā lēmuma izpildei.

3. pants

Šis lēmums ir adresēts Spānijas Karalistei.

Briselē, 2016. gada 5. augustā

Komisijas vārdā –
Komisijas locekle
Margrethe VESTAGER